

4 ПРИРУЧНИК ЗА ПОСМАТРАЧЕ ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ. ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2024

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

ПРИРУЧНИК
ЗА ИЗБОРНЕ ПОСМАТРАЧЕ
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2024

Сарајево, 2024

ПРИРУЧНИК ЗА ИЗБОРНЕ ПОСМАТРАЧЕ ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2024.

Сарајево, 2024.

ПРИРУЧНИК ЗА ИЗБОРНЕ ПОСМАТРАЧЕ – ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2024.

Издавач: Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, Данијела Озме бр. 7, 71000 Сарајево, контакт-телефон: 033/251-300, факс: 033/251-329, имејл: kontakt@izbori.ba, интернет-страница: www.izbori.ba.

За издавача: др Ирена Хаџиабдић, предсједник

Аутори: Вања Бјелица-Прутина и Владо Роговић, чланови Централне изборне комисије БиХ

Сарадници: Мелиса Фазлибеговић, Дамир Авдибеговић

Дизајн и техничко уређење: Дејан Ћурић

ДТП: Дејан Ћурић, Зерина Спахић

За штампарију/тираж

Srpski - <https://www.izbori.ba/?Lang=5&CategoryID=1407>

ISBN 978-9926-573-04-1

CIP zapis dostupan u COBISS sistemu Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH
pod ID brojem 61110278

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је закључком са 56. сједнице одржане дана 22.08.2024. године одобрила овај Приручник за коришћење акредитованим посматрачима и изборној администрацији у Босни и Херцеговини на Локалним изборима 2024. године.

Изрази писани у једном роду односе се без дискриминације на оба пола.

Приручник се дистрибуира бесплатно!

Уводна ријеч

Изборни процес у Босни и Херцеговини континуирано је у фокусу, како домаће тако и међународне јавности, која након сваких избора даје своју оцјену изборног процеса. Стварањем повјерења јавности у законитост извршавања изборних активности и тачност изборних резултата, који омогућавају додјелу мандата у органима власти, јача се и интегритет изборног процеса у Босни и Херцеговини.

Изборни закон БиХ је Поглављем 17 и подзаконским актима омогућио да у изборном процесу, као један од актера с утврђеним дужностима, учествују и изборни посматрачи политичких субјеката (политичких странака, коалиција, независних кандидата и листи независних кандидата), удружења грађана и представници међународних посматрача.

Активним учешћем у изборном процесу изборни посматрачи дају непристрасну процјену и оцјену напретка у постизању међународних стандарда, који су гарант слободних, фер и демократских избора.

Имајући у виду специфичност изборног система у Босни и Херцеговини, два система избора органа власти, начин именовања и попуњавања бирачких одбора, као једног од органа за спровођење избора, типова бирачких мјеста и начина гласања на њима, велики број политичких субјеката који се директно боре за позиције у законодавним, представничким и извршним органима власти и др., Централна изборна комисија БиХ је припремила Приручник за изборне посматраче – Локални избори 2024. године.

Сврха Приручника је да заинтересованим изборним посматрачима политичких субјеката, удружења грађана и представницима међународних посматрача омогући да се упознају с поступком акредитације, као условом да би приступили и пратили рад органа за спровођење избора, те бирачким и другим мјестима чији рад желе посматрати. Надаље, Приручник садржи најважније информације о Локалним изборима 2024. године и документе, као и упуте за изборне посматраче за њихов рад, приступ информацијама и резултатима избора.

Дакле, обављање дужности изборног посматрача захтијева претходне припреме и едукацију, јер за доношење непристрасне и тачне оцјене о спроведеним изборима је услов познавања изборног процеса земље у којој се врши посматрање избора.

др Ирена Хаџиабдић, предсједница

Сарајево, мај 2024. године

САДРЖАЈ

Уводна ријеч	
ЗНАЧАЈ ПОСМАТРАЊА ИЗБОРА	
ДИО И.	6
ИНФОРМАЦИЈЕ О ЛОКАЛНИМ ИЗБОРИМА 2024. ГОДИНЕ	6
1.1 Правни оквир.....	7
1.2 Расписивање и одржавање Локалних избора 2024. године	7
1.3 Изборни системи у Босни и Херцеговини	7
1.4 Изборна администрација	8
1.5 Упис бирача у Централни бирачки списак	9
1.6 Бирачка мјеста	9
1.7 Изборни материјал.....	11
ДИО ИИ.....	12
ПОСМАТРАЧИ	12
2.1 Политички субјекти	13
2.2 Овјерени политички субјекти за Локалне изборе 2024. године	13
2.3 Процедуре акредитовања посматрача.....	13
2.4 Акредитовање, права и дужности изборних посматрача.....	14
2.5 Одбијање или одбацивање захтјева за акредитацију	15
2.6 Правила понашања посматрача	16
2.7 Одузимање својства посматрача	16
2.8 Изглед акредитација изборних посматрача	17
2.9 Посматрачи политичких субјеката	18
2.10 Посматрачи удружења.....	19
2.11 Међународни посматрачи.....	20
2.12 Подношење захтјева за акредитацију електронским путем (е-Избори)	21
2.13 Посматрачи у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине	21
ДИО ИИИ.....	22
ПОСМАТРАЊЕ ИЗБОРА	22
3.1 Припрема и отварање бирачког мјеста.....	23
3.2 Приступ бирачком мјесту	23
3.3 Отварање бирачког мјеста	24

3.4 Процедура гласања	27
3.4.1 Потписивање извода из Централног бирачког списка.....	28
3.4.2 Издавање гласачких листића	28
3.4.3 Тајност гласања.....	29
3.4.4 Помоћ другог лица код гласања	29
3.5 Затварање бирачког мјеста	30
3.6 Процедура бројања на бирачком мјесту.....	31
3.7 Примједбе посматрача	32
3.8 Захтјеви за поновно бројање	33
ДИО IV.	34
ПРИЛОЗИ.....	34
4.1 Примјери гласачких листића	35
4.2 Обрасци.....	37
4.3 Захтјев за акредитовање.....	43
4.4 ГИК/ОИК контакти	46
4.5 Кодекс понашања за међународне посматраче.....	56

ЗНАЧАЈ ПОСМАТРАЊА ИЗБОРА

У свим савременим, демократским друштвима, па чак и оним мање развијеним, избори представљају промоцију и заштиту основних људских права, а самим тиме грађанских и политичких права, стога посматрање избора поспјешује унапређивање, транспарентност и вјеродостојност цијелокупног изборног процеса као и заштиту ових права.

Овај процес уједно представља поштовање слободе говора и медија, поштовање законских одредби, право грађана на окупљање и оснивање политичких партија, као и једнака права за све грађане и недискриминацију.

Демократски спроведени избори представљају основу за одржавање демократског друштва и омогућавају грађанима да слободно бирају своје представнике, посматрају изборни процес и самим тиме активно учествују у креирању будућности друштва.

ДИО I.

**ИНФОРМАЦИЈЕ О ЛОКАЛНИМ ИЗБОРИМА 2024.
ГОДИНЕ**

1.1 Правни оквир

Правни оквир за спровођење избора у Босни и Херцеговини утврђен је Изборним законом Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/05, 24/06, 32/07, 33/0, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24)

1.2 Расписивање и одржавање Локалних избора 2024. године

У складу с Одлуком Централне изборне комисије Босне и Херцеговине од 8. 5. 2024. године, Локални избори у Босни и Херцеговини 2024. године, одржаће се у недјељу 6. октобра 2024. године, а расписани су за:

- 58 општинских вијећа у Федерацији Босне и Херцеговине,
- 53 скупштине општина у Републици Српској,
- 111 начелника општина у Босни и Херцеговини,
- 21 градско вијеће у Федерацији Босне и Херцеговине,
- 10 скупштина градова у Републици Српској,
- 31 градоначелника у Босни и Херцеговини и
- Скупштину Брчко дистрикта Босне и Херцеговине

1.3 Изборни системи у Босни и Херцеговини

У Босни и Херцеговини се примјењују два изборна система:

- већински систем (систем просте већине)
- систем пропорционалне заступљености.

Схема 1. Приказ изборног система у Босни и Херцеговини

Да би учествовали у расподјели мандата, политички субјекти морају освојити више од 3% од укупног броја важећих гласова у изборној јединици у којој се кандидују за одређени орган власти (изборни праг).

1.4 Изборна администрација

Органи за спровођење избора у Босни и Херцеговини су изборне комисије и бирачки одбори, односно:

- Централна изборна комисија Босне и Херцеговине,
- градске и општинске изборне комисије и Изборна комисија Брчко дистрикта БиХ (143 изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини),
- бирачки одбори,
- остале изборне комисије.

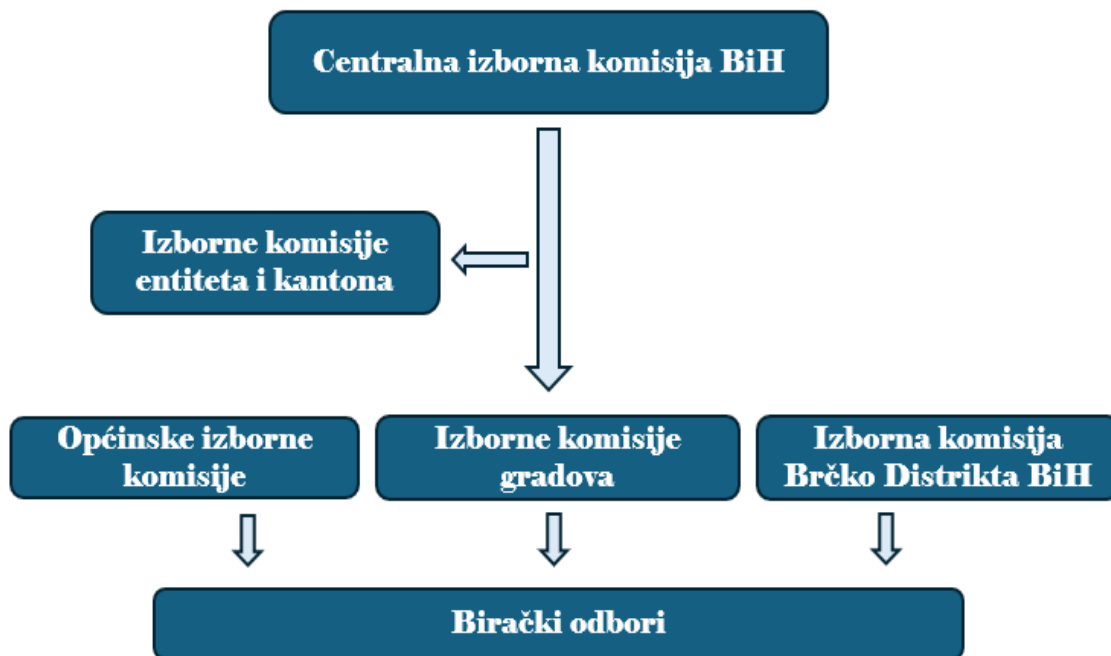

Схема 2. Приказ изборне администрације у Босни и Херцеговини

Централна изборна комисија БиХ је независан орган који подноси извјештај непосредно Парламентарној скупштини БиХ и чија овлашћења из ње произилазе. Такође, Централна изборна комисија БиХ координира, надгледа и регулише рад свих изборних комисија и

бирачких одбора у складу с Изборним законом БиХ, те проводи и друге радње утврђене чланом 2.9 Изборног закона БиХ. Састоји се од седам чланова: два Хрвата, два Бошњака, два Србина и једног из реда Осталих.

Градска/општинска изборна комисија се састоји од три, пет или седам чланова, чији број утврђује Централна изборна комисија БиХ на основу броја бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка и величине општине.

1.5 Упис бирача у Централни бирачки списак

Да би особа била уписана у Централни бирачки списак, односно да би могла остварити бирачко право, неопходно је кумулативно испуњење сљедећих услова:

Схема 3. Услови за упис у Централни бирачки списак

Према категорији бирача, разликују се сљедећи бирачи:

- **редовни бирачи** - гласају на редовним бирачким мјестима, осим ако су везани за кревет или су у установама – у том случају имају право гласати путем мобилног тима,
- **бирачи који гласају у одсуству** – бирачи са статусом расељеног лица код којих се основна изборна јединица за коју гласају разликује од основне изборне јединице тренутног боравишта/пребивалишта, а у којој гласају на бирачким мјестима за гласање у одсуству,
- **бирачи који гласају лично** – бирачи који имају статус расељеног лица и који су се пријавили да гласају лично у општини пребивалишта из 1991. године, као и држављани БиХ који имају статус избјеглог лица, уколико се нису регистровали за гласање изван БиХ,
- **бирачи изван БиХ** – избјегла лица, и лица која привремено живе изван БиХ, а који након достављања и потврђивања пријаве, гласају путем поште или на бирачким мјестима за лично гласање у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ.

На дан расписивања избора и закључивања Централног бирачког списка (7. 5. 2024. године у 24.00 часа), укупан број уписаних бирача износио је 3.406.088 бирача

1.6 Бирачка мјеста

Поступак гласања се спроводи на бирачким мјестима, која одређује градска/општинска изборна комисија у периоду најкасније 65 дана прије дана избора и бирачким мјестима у

дипломатско-конзуларном представништву БиХ, која одређује Централна изборна комисија БиХ, најкасније 50 дана прије дана одржавања избора, ако су испуњени организационо-технички услови, узимајући у обзир приступачност и функционалност бирачких мјеста за бираче с инвалидитетом.

Поједина бирачка мјеста могу бити покривена опремом за видео надзор на начин да се тим поступком не нарушава тајност гласања.

Схема 4. Врсте бирачких мјеста

1.7 Изборни материјал

Изборни материјал је материјал који се користи на бирачком мјесту и дијели се на осјетљиви и неосјетљиви материјал.

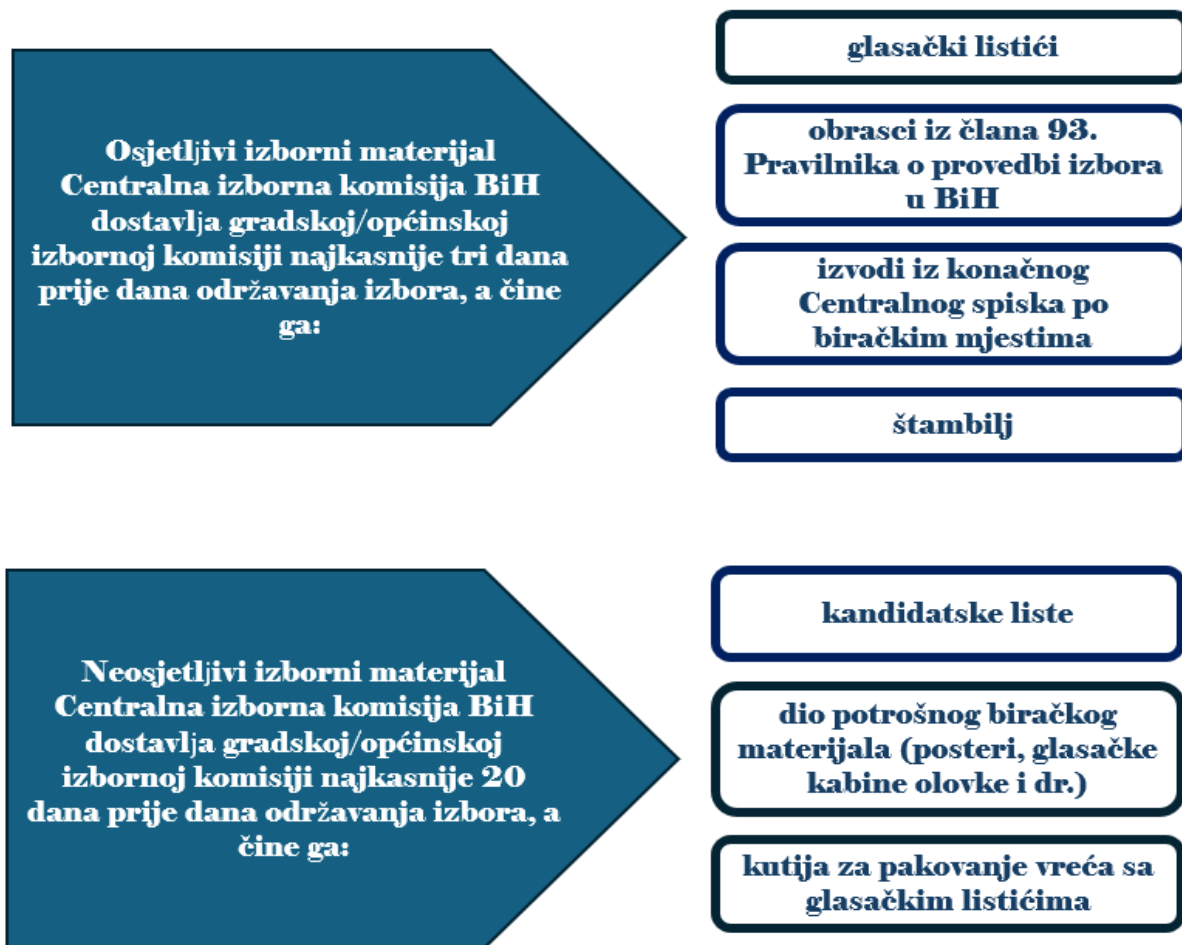

Схема 5. Врсте изборног материјала

Градска/општинска изборна комисија доноси план предаје изборног материјала бирачком одбору најкасније 12 часова прије отварања бирачких мјеста, док се релевантне изборне технологије достављају најкасније 48 часова прије отварања споменутих. Бирачки одбор провјерава да ли је изборни материјал комплетан и у исправном стању и потписује пријем у Записник.

Предсједник и чланови бирачког одбора одговорни су за безбједност бирачког материјала на бирачком мјесту од тренутка пријема материјала па до завршетка свих својих дужности након затварања бирачког мјеста, окончања процеса бројања и уручења бирачког материјала.

ДИО II.

ПОСМАТРАЧИ

2.1 Политички субјекти

Политички субјекти који имају право учешћа на изборима у Босни и Херцеговини су:

- **политичке странке** (да би учествовала на изборима, политичка странка мора бити регистрована код надлежног органа у складу са законом, о чему подноси доказ приликом пријаве за овјеру уз пратећу документацију),
- **независни кандидати** (подносе пријаву за овјеру с именом, презименом и личним подацима независног кандидата уз пратећу документацију),
- **коалиције** (двје или више овјерених политичких странака које желе формирати коалицију подносе пријаву за овјеру под једним називом коалиције уз пратећу документацију), и
- **листе независних кандидата** (два или више овјерених независних кандидата могу се удружити и поднијети једну листу независних кандидата за овјеру, уз пратећу документацију).

2.2 Овјерени политички субјекти за Локалне изборе 2024. године

За учешће на Локалним изборима 2024. године, Централна изборна комисија БиХ је овјерила укупно 301 политичких субјеката и то: 114 политичких странака, 76 независних кандидата, 43 независна кандидата представника националних мањина, 59 коалиција и 9 листи независних кандидата.

2.3 Процедуре акредитовања посматрача

Појам посматрач означава представника политичког субјекта, представника удружења и међународног посматрача који је акредитован од стране Централне изборне комисије БиХ у складу с одредбама упутства о условима и процедурама за акредитовање изборних посматрача у БиХ.

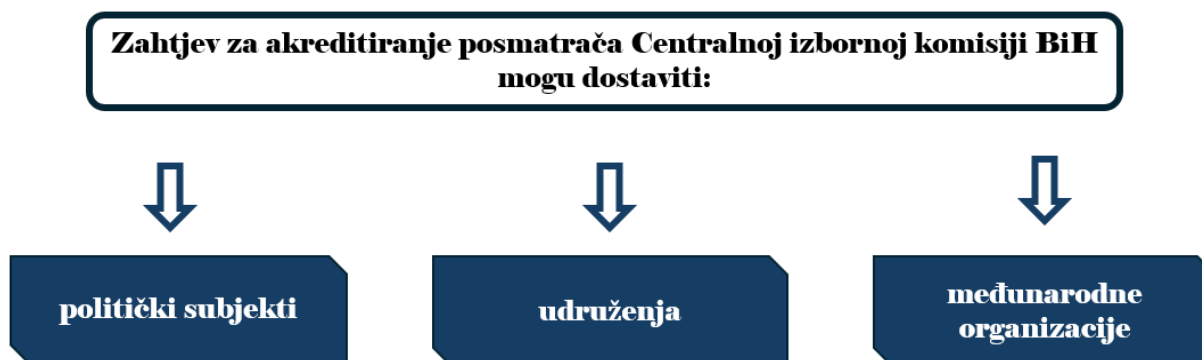

Схема 6. Ко упућује захтјев за акредитовање посматрача

2.4 Акредитовање, права и дужности изборних посматрача

Представници политичких субјеката (политичких партија, коалиција, листи независних кандидата и независних кандидата) и удружења грађана, те међународних посматрача (у даљем тексту: изборни посматрачи) могу посматрати све изборне активности у Босни и Херцеговини, под условом да се акредитују у складу с Изборним законом БиХ.

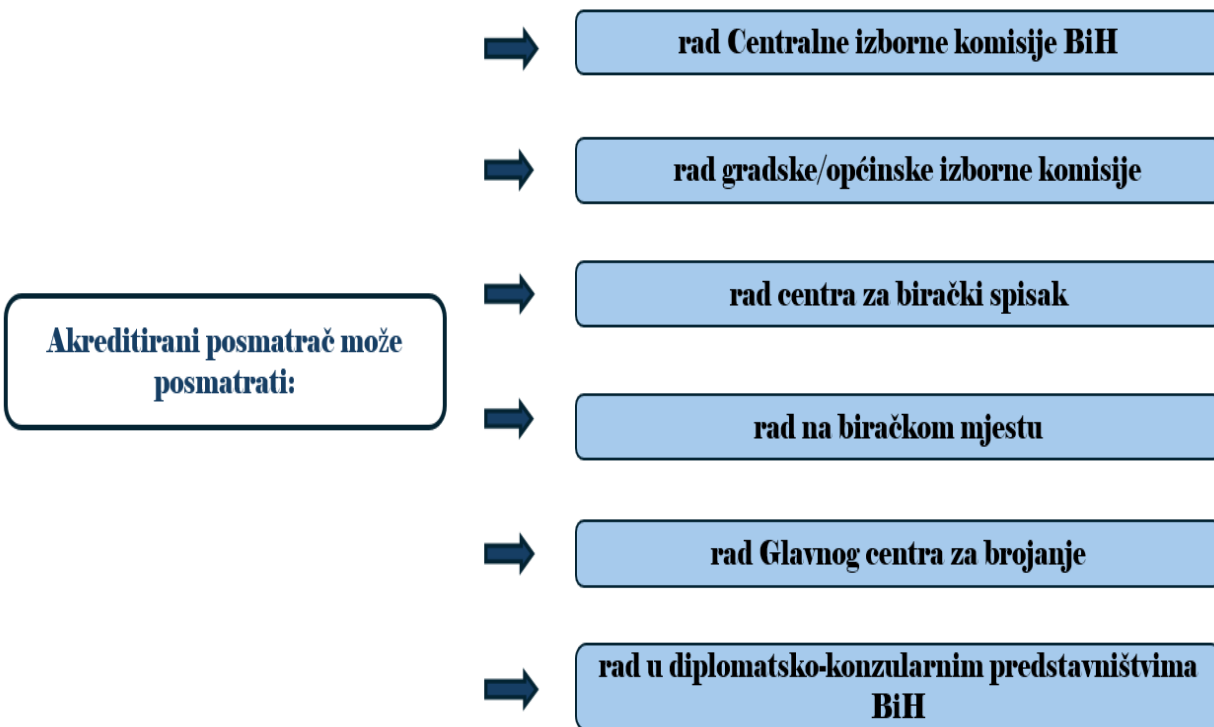

Схема 7. Изборне активности које посматрачи могу посматрати

Политички субјекти, удружења и међународни посматрачи приликом подношења захтјева за акредитовање изјашњавају се које активности желе посматрати.

Централна изборна комисија БиХ акредитује изборне посматраче за посматрање рада Централне изборне комисије БиХ, Главног центра за бројање и бирачких мјеста у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ.

Изборне комисије основних изборних јединица акредитују посматраче политичких субјеката за посматрање рада изборне комисије, центра за бирачки списак, бирачких мјеста и других релевантних мјеста из њихове надлежности.

Изборни посматрачи могу посматрати рад мобилног тима. Изборне комисије су дужне израдити план рада мобилног тима који садржи састав, распоред рада и руту кретања мобилног тима.

Изборне комисије дужне су омогућити акредитованим посматрачима посматрање рада мобилног тима на терену. Ако је потребно, изборне комисије сачињавају и допуну плана рада мобилног тима, о чему на прикладан начин обавјештавају акредитоване посматраче.

Посматрач не може бити лице:

- које је кандидат на предстојећим изборима,
- чија је кандидатура на предстојећим изборима одбијена или је име тог лица накнадно одстрањено с листе кандидата,
- којем је Централна изборна комисија БиХ изрекла санкцију забране рада у бирачком одбору, у центру за бирачки списак или у изборној комисији,
- које је предложио политички субјект који није овјерен за учешће на изборима,
- које је члан бирачког одбора и
- које је у извршној или законодавној власти у изборној јединици за ниво за који се бира.

2.5 Одбијање или одбацавање захтјева за акредитацију

Централна изборна комисија БиХ и изборна комисија основне изборне јединице одлуком ће одбити или одбацити захтјев за издавање акредитације или акредитацију посматрача у сљедећим случајевима:

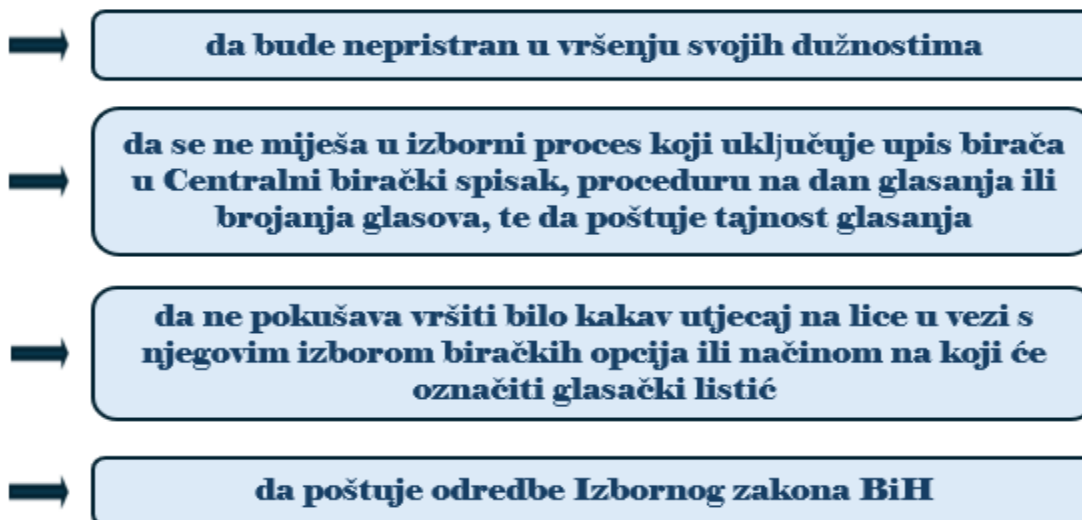
- ако је поништена овјера политичког субјекта,
- ако није поднесен у роковима које је утврдила Централна изборна комисија БиХ,
- ако је достављена некомплетна документација,
- ако захтјев није поднијело овлашћено лице,
- ако је одређено лице већ предложено, односно ако га је већ акредитовао други политички субјект или удружење.

Посматрач којем је надлежна изборна комисија одбила захтјев за издавање акредитације може у року од три дана од дана пријема одлуке поднијети жалбу Централној изборној комисији БиХ, која је по поднесеном приговору дужна ријешити најкасније у року од седам дана од дана пријема.

На одлуку којом је Централна изборна комисија БиХ одбацила или одбила захтјев за акредитацију, политички субјект и удружење имају право поднијети жалбу Апелационом одјелу Суда БиХ путем Централне изборне комисије БиХ у року од два дана од пријема одлуке.

2.6 Правила понашања посматрача

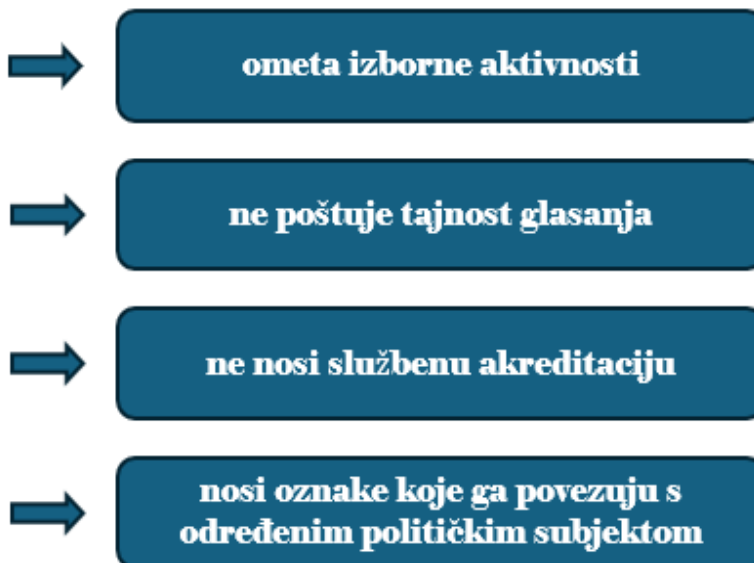
Акредитовани посматрач потписује образац који се односи на правила понашања и изјаву о поштовању тајности гласања и дужан је придржавати се сљедећих правила понашања:

Схема 8. Правила понашања посматрача

2.7 Одузимање својства посматрача

Орган за спровођење избора одузеће својство акредитованом посматрачу и удаљити га с мјеста посматрања изборних активности у току посматрања изборног процеса ако:

Схема 9. Разлози за одузимање акредитације

2.8 Изглед акредитација изборних посматрача

Акредитација је правоугаоног облика. За политичке субјекте она је бијеле боје, за удружења сиве боје, а за међународне посматраче свјетлоружичасте боје и садржи знак Централне изборне комисије, лого избора, податке о посматрачу те потпис овлашћеног лица које је издало акредитацију.

Централна изборна комисија утврђује изглед акредитације и доставља је у изборне комисије, а изборне комисије одговорне су за издавање и дистрибуцију акредитација свим акредитованим посматрачима политичких субјеката и удружења у њиховој основној изборној јединици.

Акредитовани посматрачи преузимају акредитације у Централној изборној комисији БиХ најкасније до дана одржавања избора. Централна изборна комисија БиХ надлежна је за израду и дистрибуцију службене акредитације акредитованим посматрачима за посматрање избора.

Посматрачи политичких субјеката

<p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO</p> <p>БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА</p> <p>PS-</p> <p>Ime: _____</p> <p>Prezime: _____</p> <p>Pravo posmatranja prema odluci CIK BiH br. _____</p> <p>Datum: _____</p> <p>Ovjerava: _____ MP</p> 	<p>Posmatrač, u toku posmatranja izbornog procesa, neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasanja. Za vrijeme posmatranja izbornih aktivnosti, posmatrač će nositi službenu akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom nezavisnih kandidata, nezavisnim kandidatom i kandidatom sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina.</p>
---	---

Посматрачи удружења грађана

<p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO</p> <p>БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА</p> <p>PU-</p> <p>Ime: _____</p> <p>Prezime: _____</p> <p>Pravo posmatranja prema odluci CIK BiH br. _____</p> <p>Datum: _____</p> <p>Ovjerava: _____ MP</p> 	<p>Posmatrač, u toku posmatranja izbornog procesa, neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasanja. Za vrijeme posmatranja izbornih aktivnosti, posmatrač će nositi službenu akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom nezavisnih kandidata, nezavisnim kandidatom i kandidatom sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina.</p>
---	---

Међународни посматрачи

<p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO</p> <p>БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА</p> <p>Name: _____ MP- _____</p> <p>Surname: _____</p> <p>Right to observe as per BiH CEC Decision</p> <p>No : _____</p> <p>Date: _____</p> <p>Approved by: _____ Stamp</p> <p>LOKALNI IZBORI 2024 ИЗБОРИ ЛОКАЛНИ</p>	<p>While observing the electoral process, the observer shall not disturb the electoral activities and he/she shall respect the secrecy of voting. While observing electoral activities, an observer shall wear the official accreditation card and shall not wear any insignia or markings which affiliate him/her with a specific political party, coalition, list of independent candidates, an independent candidate, and a candidate from a separate list of candidates representatives of national minorities.</p>
--	---

2.9 Посматрачи политичких субјектата

Представници овјерених политичких субјектата подносе Централној изборној комисији БиХ захтјев за акредитовање изборних посматрача за посматрање рада Централне изборне комисије БиХ, Главног центра за бројање и бирачког мјеста одређеног за гласање у дипломатско-конзуларном представништву БиХ (ДКП БиХ).

Захтјев за акредитовање мора потписати лице које је у пријави за овјеру политичког субјектата наведено као лице овлашћено за заступање и чији је потпис депонован код Централне изборне комисије БиХ.

Ако се захтјев за акредитовање подноси изборној комисији основне изборне јединице, онда захтјев за акредитовање мора потписати лице које је у пријави за овјеру политичког субјектата наведено као лице овлашћено за заступање, и чији је потпис депонован код Централне изборне комисије БиХ или изборне комисије.

Представници овјерених политичких субјектата могу поднијети захтјев за акредитовање посматрача само у основним изборним јединицама за које се кандидују и то за посматрање рада изборне комисије, центра за бирачки списак, бирачких мјеста и других утврђених мјеста.

Право акредитовања за посматрање изборних радњи имају политички субјекти који се налазе на листи политичких субјектата коју је утврдила Централна изборна комисија БиХ по поступку који се примјењује за предлагање чланова бирачких одбора.

Рок за подношење захтјева за акредитовање посматрача политичких субјектата за Локалне изборе 2024. године, траје од 8. 5. 2024. године до 21. 9. 2024. године.

Уз захтјев за акредитовање, политички субјекти достављају попуњену листу предложених посматрача која садржи:

- *име и презиме,*
- *број важеће личне карте,*
- *јединствени матични број посматрача,*
- *власторучно попуњен образац правила понашања,*
- *изјава о поштовању тајности гласања за сваког предложеног посматрача.*

Политички субјекти могу предложити за посматраче само лица која су пунољетна и која су држављани БиХ.

Број посматрача које политички субјекти могу акредитовати је неограничен, али политички субјект може имати само једног посматрача у исто вријеме на једном изборном мјесту.

Политички субјекти могу посматрати рад на бирачким мјестима за гласање у одсуству, те су дужни од Централне изборне комисије БиХ затражити информацију о локацијама ових бирачких мјеста. Политички субјекти ће контактирати изборну комисију основне изборне јединице у којој се налази бирачко мјесто за гласање у одсуству ради акредитовања својих посматрача.

2.10 Посматрачи удружења

Представници удружења подносе Централној изборној комисији БиХ захтјев за акредитовање посматрача за посматрање рада свих изборних активности. Захтјеви за акредитовање посматрача удружења морају бити поднесени у року од 8. 5. 2024. године до 21. 9. 2024. године.

Удружење не може бити акредитовано ако га је основао или га спонзорише политички субјект, и ако је укључено у било какве активности у име овјерених политичких субјеката. Представник удружења на захтјеву за издавање акредитације потписује изјаву (која је дио захтјева) да га није основао, нити да га спонзорише политички субјект, у складу с чланом 17.4 став (1) тачка 1) Изборног закона БиХ.

У захтјеву за акредитовање удружење наводи:

- *изборне активности које жели посматрати,*
- *контакт-податке (адресу, број телефона, број факса и имејл),*
- *изборне јединице у којима жели посматрати изборне активности,*
- *број посматрача,*
- *разлоге због којих желе посматрати изборни процес.*

те доставља сљедеће прилоге:

- *листу имена предложених посматрача, која садржи име и презиме, број важеће личне карте и јединствени матични број посматрача,*
- *извод о упису удружења у регистар удружења код надлежног органа, који не може бити старији од 60 дана,*
- *образац правила понашања и изјаву о поштовању тајности гласања.*

Удружење подноси посебан захтјев за сваку основну изборну јединицу у којој жели посматрати изборне активности.

Листа акредитованих посматрача удружења које је Централна изборна комисија БиХ акредитовала доставља се свим изборним комисијама у којима су удружења акредитована. Изборне комисије достављају листу акредитованих посматрача на сва бирачка мјеста у основној изборној јединици на коју се захтјев односи.

2.11 Међународни посматрачи

Представници међународних посматрача подnose захтјев за посматрање изборних активности у Босни и Херцеговини, Централној изборној комисији БиХ у року од 8. 5. 2024. године до 29. 9. 2024. године, односно изузетно до дана избора 2024. године.

Централна изборна комисија БиХ акредитује и издаје акредитацију представницима међународних посматрача за посматрање било које изборне активности.

Међународни посматрачи могу имати неограничен број акредитованих посматрача, с тим да иако број посматрача које међународни посматрачи могу имати у исто вријеме на једном изборном мјесту није ограничен, исти не смије утицати на регуларност изборног процеса.

Међународни посматрач има право на свако мјесто на којем посматра изборну активност са собом увести и преводиоца.

У захтјеву за акредитовање представник међународних посматрача наводи:

- *изборне активности које жели посматрати,*
- *контакт-податке,*
- *изјаву да међународна организација не обавља било какву активност у име политичког субјекта.*

те доставља сљедеће прилоге:

- *листу имена предложених посматрача која садржи име и презиме, назив државе која је издала пасош и број пасоша,*
- *акт којег је потписало овлашћено лице у којем наводе разлоге због којих су заинтересовани да посматрају изборни процес у БиХ,*
- *образац правила понашања и изјаву о поштовању тајности гласања*

2.12 Подношење захтјева за акредитацију електронским путем (е-Избори)

Захтјев за акредитацију изборних посматрача може се извршити и електронским путем. Пријавом на портал е-Избори (<https://eizbori.izbori.ba>) политички субјекти, удружења и међународне организације могу приступити апликацији за акредитацију посматрача.

2.13 Посматрачи у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине

Представници политичких субјеката и удружења подносе захтјев Централној изборној комисији БиХ за акредитовање посматрача за посматрање избора на бирачком мјесту одређеном за гласање држављана Босне и Херцеговине у ДКП-у, непосредно или посредством ДКП-а БиХ. Захтјеви за акредитовање посматрача у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ морају бити поднесени у року од 8. 5. 2024. године до 29. 9. 2024. године.

Акредитовани посматрачи преузимају акредитације у Централној изборној комисији БиХ или у ДКП-у БиХ одређеном за гласање.

У захтјеву за акредитовање се наводе:

- *изборне активности које се желе посматрати,*
- *контакт-подаци,*
- *назив ДКП-а БиХ.*

те достављају сљедећи прилози:

- *листу имена предложених посматрача која садржи име и презиме, број важеће личне карте, назив државе која је издала пасош, број пасоша и јединствени матични број,*
- *образац правила понашања и изјава о поштовању тајности гласања.*

Централна изборна комисија БиХ и изборне комисије основних изборних јединица задржавају оригинални примјерак обрасца Правила понашања и изјаве о поштовању тајности гласања.

Посматрач је током посматрања изборних активности дужан носити акредитацију.

ДИО Ш.

ПОСМАТРАЊЕ ИЗБОРА

Посматрање рада бирачког мјеста и Главног центра за бројање

3.1 Припрема и отварање бирачког мјеста

Бирачки одбор обавља припремне радње за отварање бирачког мјеста у периоду од 06:00 до 07:00 часова, и изборни посматрач би у исто вријеме требао доћи на бирачко мјесто које жели посматрати.

Како би себи олакшао поступак посматрања рада бирачког мјеста, изборни посматрач би требао обавезно припремити:

- **svoju akreditaciju**
- **ličnu kartu ili drugi važeći identifikacioni dokument**
- **priručnik za izborne posmatrače**
- **hemijsku olovku**
- **hranu i piće (nikako alkohol).**

3.2 Приступ бирачком мјесту

Након доласка на бирачко мјесто, посматрач је дужан показати лични идентификациони документ предсједнику бирачког одбора.

Предсједник бирачког одбора или овлашћено лице органа за спровођење избора провјериће идентификациони документ с фотографијом посматрача, како би након утврђеног идентитета изборног посматрача утврдили да се име изборног посматрача налази на акредитацији.

Предсједник бирачког одбора или овлашћено лице записаће име посматрача, назив субјекта који га је акредитовао и његов број акредитације у Записник о раду бирачког одбора (ЗАРБО), односно другу евиденцију која се води у сједишту органа за провођење избора, евидентирајући вријеме када је посматрач стигао, и вријеме када је посматрач напустио просторије како би се број посматрача ограничио на једног посматрача истог политичког субјекта или удружења у исто вријеме на једном бирачком мјесту, односно у сједишту органа за спровођење избора.

Посматрање бројања гласова у Центру за бројање организираће се на начин да за сваким столом на којем се врши бројање, сви акредитовани субјекти могу имати по једног посматрача све вријеме бројања, као и посматрања свих осталих изборних активности у Центру за бројање.

Посматрачи политичког субјекта у Главном центру за бројање имају право да истовремено посматрају све активности које се одвијају у Главном центру за бројање тако да један посматрач може посматрати једну активност, у складу с одредбама Правилника о раду и организацији рада и утврђивања резултата гласања у Главном центру за бројање за Локалне изборе 2024. године.

Предсједник бирачког одбора или овлашћено лице задржаће идентификациони документ

посматрача до тренутка када посматрач напушта бирачко мјесто (сједиште органа за спровођење избора). Када посматрач напушта бирачко мјесто (сједиште органа за спровођење избора), дужан је обавијестити предсједника бирачког одбора или овлашћено лице о напуштању просторија, након чега ће му бити враћен идентификациони документ.

- **уколико посматрате рад бирачког мјеста, препоручујемо да будете на бирачком мјесту на изборни дан у периоду од 06:00 до 7:00 часова,**
- **истакните видљиво акредитацију,**
- **не носите ознаке које вас повезују с одређеним политичким субјектом.**

Сви чланови бирачког одбора морају доћи на бирачко мјесто најмање сат времена прије почетка отварања бирачког мјеста и обавезни су присуствовати током цијелог процеса гласања и бројања гласачких листића.

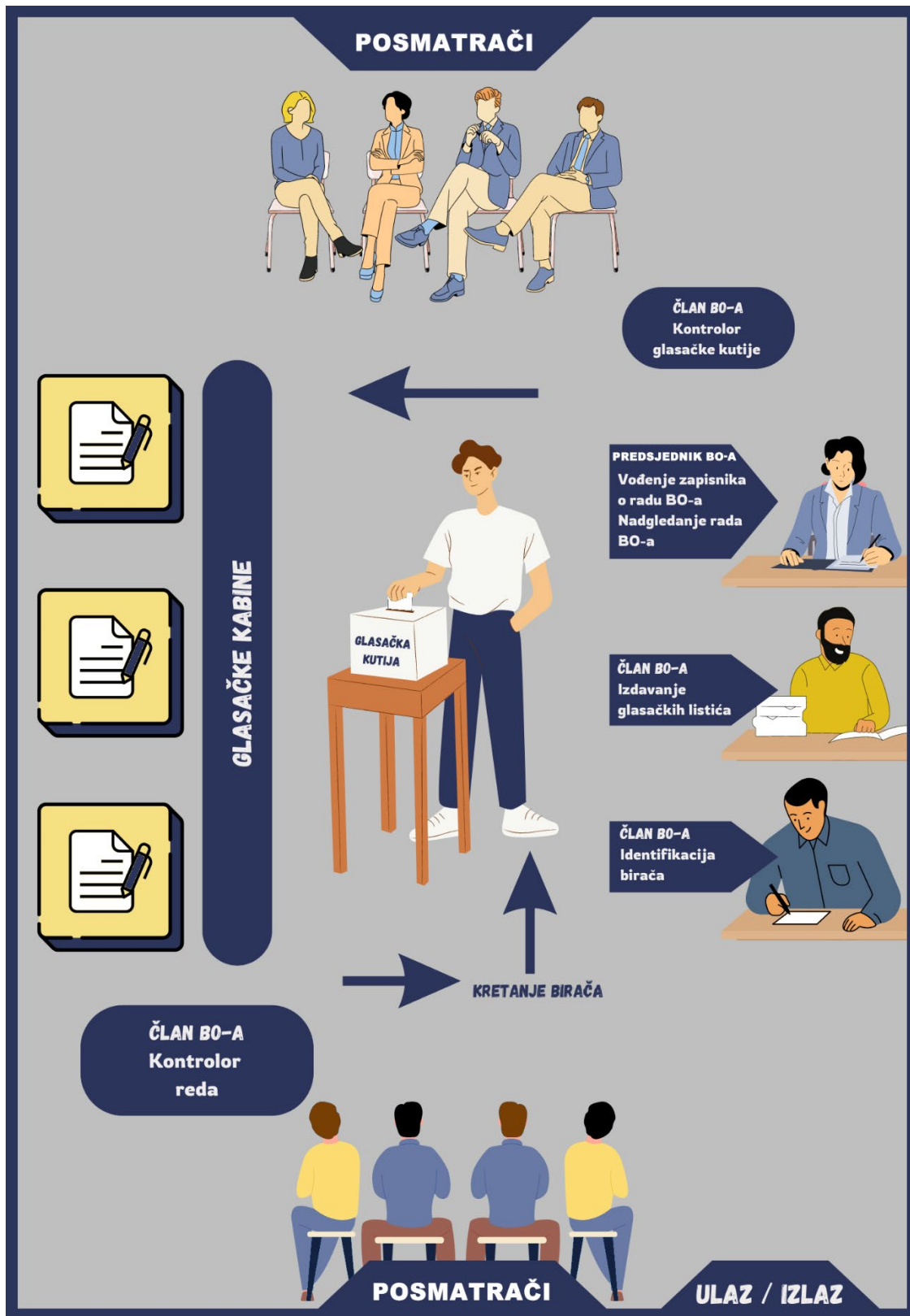
Прије отварања бирачког мјеста бирачки одбор одређује мјесто за сваку гласачку кабину тако да се отвор гласачке кабине окрене према члановима бирачког одбора и посматрачима, и да буде довољно удаљена од чланова бирачког одбора, посматрача или бирача који се идентификује, како би се осигурала тајност гласања бирача.

Бирачки одбор на бирачким мјестима на којима није омогућен приступ физички неспособном бирачу и бирачу који дође до бирачког мјеста, али због физичких препрека и неприлагођеног простора његовој инвалидности не може ући у простор за гласање, одређује посебно мјесто и поставља гласачку кабину испред бирачког мјеста за ову категорију бирача.

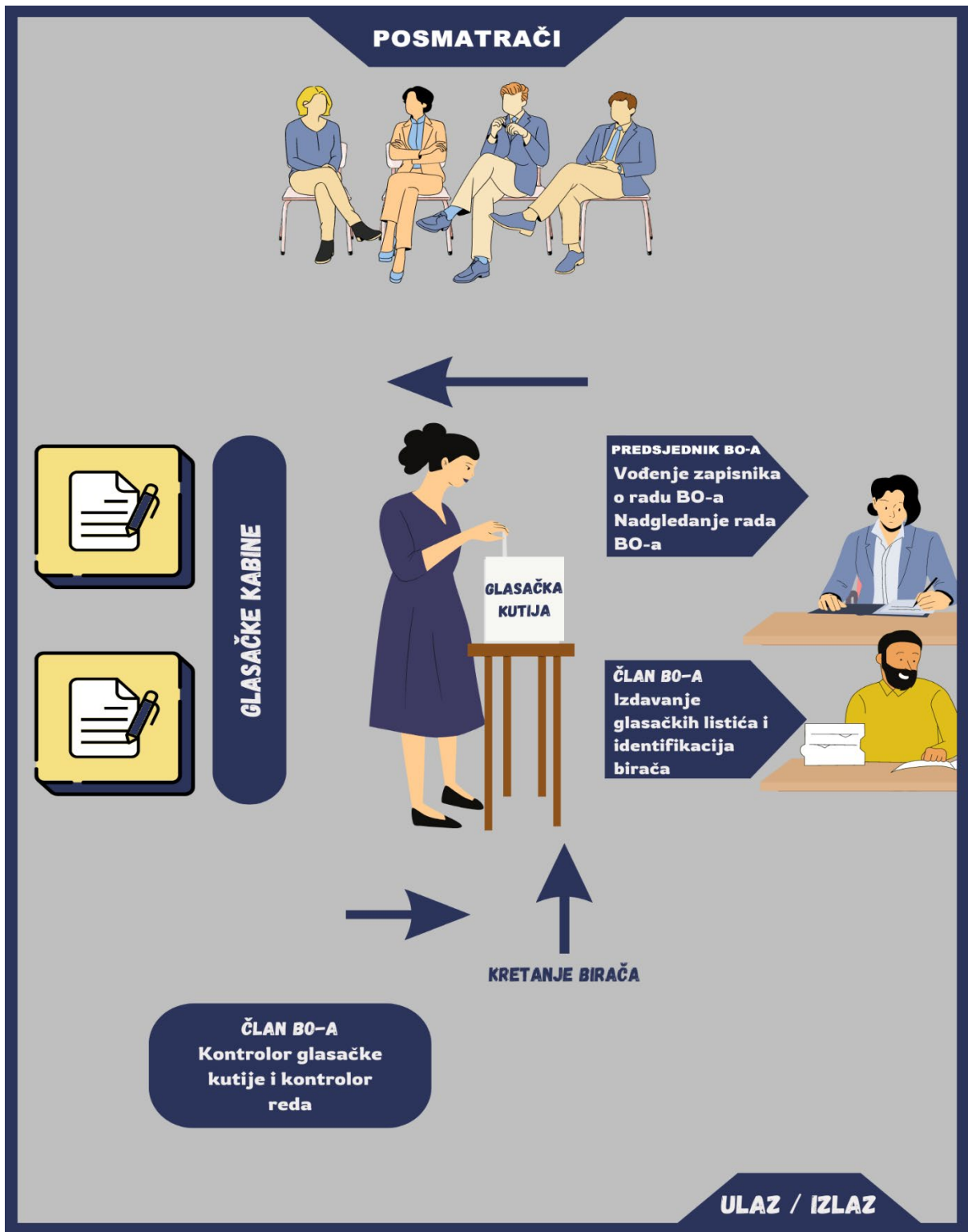
3.3 Отварање бирачког мјеста

Бирачко мјесто почиње с радом у 07:00 часова, а затвара се у 19:00 часова. Ако бирачко мјесто из оправданих разлога није отворено на вријеме или је дошло до прекида рада, а кашњење или прекид рада је трајао до три часа, гласање на том бирачком мјесту може се продужити за онолико времена колико је трајало кашњење, односно прекид рада, о чему одлучује предсједник бирачког одбора.

Схематски приказ уређења бирачког мјеста
(бирачки одбор који се састоји од пет чланова) — примјер

*Sхематски приказ уређења бирачког мјеста
(бирачки одбор који се састоји од три члана) — примјер*

Приликом отварања бирачког мјеста, посматрач би требао обратити пажњу да ли је бирачки одбор обавио сљедеће активности:

- да ли је прије бројања гласачких листића утврдио да ли су гласачки листићи у оригиналном паковању;
- да ли је ручно пребројао примљене гласачке листиће за сваки изборни ниво и у Образац за бројно стање уписао укупан број примљених гласачких листића;
- да ли је показао празну гласачку кутију, након чега је на њу ставио пластични печат;
- да ли је уписао у Образац за бројно стање серијске бројеве печата гласачке кутије;
- да ли је поставио запечаћену гласачку кутију на мјесто гдје је сви присутни могу видјети;
- да ли је на видном мјесту објавио списак чланова бирачког одбора с знаком политичког субјекта који их је номиновао.

Уколико нека од напријед наведених активности није извршена или је неправилно извршена, посматрачу се сугерише да сваку своју примједбу обавезно унесе у Записник о раду бирачког одбора (Образац 36) или да своје примједбе предају у писаној форми, уз обавезан потпис.

3.4 Процедура гласања

Идентификација бирача

Након уласка на бирачко мјесто бирач одлази са својим важећим идентификационим документом до члана бирачког одбора задуженог за идентификацију, како би био утврђен идентитет бирача.

Члан бирачког одбора утврђује идентитет бирача на основу важеће личне исправе и на основу електронске идентификације бирача која подразумијева коришћење релевантних биометријских података бирача који се преносе сигурним електронским преносом података између бирачких одбора, ИДДЕЕА-е и Централне изборне комисије БиХ, узимајући у обзир Закон о заштити личних података.

Идентитет лица који се због инвалидитета или било којег другог оправданог разлога предвиђеног подзаконским актом не може утврдити путем електронске идентификације бирача, утврђује се искључиво на основу важеће личне исправе, односно:

- *личне карте*
- *пасоша*
- *возачке дозволе*

3.4.1 Потписивање извода из Централног бирачког списка

Након што се утврди идентитет, бирач се потписује у извод из Централног бирачког списка за дато бирачко мјесто идентично како се потписао у личним документима.

Члан бирачког одбора задужен за идентификацију бирача и/или издавање гласачких листића има дужност и одговорност упозорити сваког бирача да његов потпис на изводу из Централног бирачког списка мора одговарати потпису на идентификационом документу који предочава члану бирачког одбора ради идентификације.

Надаље, посматрачу се мора омогућити право на ефективно вршење посматрања, што уједно подразумијева увид у све изборне активности – свим релевантним документима и јавним састанцима изборних комисија, приступ свим центрима за бирачки списак, бирачким мјестима и центрима за бројање и другим релевантним мјестима како је утврдила Централна изборна комисија БиХ.

Уколико посматрач у току посматрања утврди неправилности везано за процес који посматра, може тражити објашњење од овлашћеног лица, а у случају да није задовољан понуђеним образложењем, о истом подноси примједбу у Записник.

Забрањено је гласно читање имена и презимена бирача.

Посматрачу који уочи да се на бирачком мјесту крши наведена забрана сугерише се да у Записник о раду бирачког одбора унесе наведену примједбу, по могућности наводећи број случајева у којима је дошло до наведене повреде правила процеса, или предати у писаној форми, уз обавезан потпис.

3.4.2 Издавање гласачких листића

Када бирач буде идентификован и потпише се у извод из Централног бирачког списка, члан бирачког одбора задужен за издавање гласачких листића, на сваки гласачки листић, на предњој страници испод текста “Упутство за гласање” у доњем лијевом углу ставља отисак штамбиља бирачког мјеста и потписује се поред истог, затим му издаје гласачке листиће и одмах упућује бирача према једној од слободних гласачких кабина како би попунио гласачке листиће.

Гласачки листић садржи:

- *датум избора,*
- *назив органа за који се врши избор,*
- *називе политичких странака, коалиција, листи независних кандидата и имена независних кандидата с ознаком – независни кандидат, по редослиједу утврђеном на збирној листи жријебањем проведеним како би се одредио њихов редослијед на гласачком листићу, као и имена свих кандидата на листама,*
- *упутство о начину испуњавања гласачког листића и*

- *упутство за гласаче за коришћење изборних технологија које утичу на начин гласања.*

и омогућава бирачу да гласа само за једну од сљедећих опција:

- *независног кандидата,*
- *политичку странку, коалицију или листу независних кандидата,*
- *могућност, да у оквиру кандидатске листе једне странке, коалиције или листе независних кандидата, означи 1 или највише 3 кандидата на једној листи коју је бирач одабрао.*

Ако је бирач означио више од 3 кандидата на једној листи, сматра се да је та листа добила важећи глас у сврху расподеле мандата, док се преференцијални гласови с листе сматрају неважећим, тј. не улазе у поступак ишчитавања по кандидатима.

Гласачки листић се сматра неважећим ако не садржи отисак штамбиља или ако га није потписао члан бирачког одбора.

3.4.3 Тајност гласања

У гласачкој кабинџи у исто вријеме смије се налазити само једно лице, што подразумијева да је испуњавање гласачког листића тајно, а гласање лично, осим ако се ради о бирачима који су слијепи, неписмени или физички неспособни.

Предсједник и чланови бирачког одбора дужни су осигурати тајност гласања и онемогућити да неко лице гласа умјесто другог лица под његовим именом или да поново гласа.

Забрањено је тзв. породично гласање. У случају наведеног, посматрачу се сугерише да примједбу о томе обавезно унесе у Записник о раду бирачког одбора, по могућности уз навођење броја забиљежених случајева породичног гласања, односно да примједбу достави у писаној форми уз обавезан потпис.

3.4.4 Помоћ другог лица код гласања

Како би се увео систем контроле помоћи другог лица, Централна изборна комисија БиХ прописала је обавезу доказивања потребе за пружањем помоћи другог лица, као и изглед и садржај ПДЛ обрасца.

На захтјев бирача који је слијеп, неписмен или је лице с инвалидитетом, предсједник бирачког одбора одобрава примјену поступка по којем друго лице, које изабере бирач који није у могућности да гласа, помаже том бирачу при потписивању извода из Централног бирачког списка и гласању.

Чланом 19. Правилника о спровођењу избора, прописано је да ПДЈ образац између осталог садржи и Изјаву да лице која помаже бирачу може помоћи само једном бирачу на дан избора.

У случају да је бирачко мјесто опремљено изборним технологијама помоћу којих се лицу с инвалидитетом омогућава да гласа самостално, помоћ другог лица ће бити искључена ради заштите тајности гласања.

3.5 Затварање бирачког мјеста

Приликом затварања бирачког мјеста посматрач би требао обратити пажњу на сљедеће активности бирачког одбора:

- **да ли је бирачима који су у реду за гласање у тренутку затварања бирачког мјеста одобрено да гласају**
- **да ли је предсједник бирачког одбора приликом затварања бирачког мјеста евидентирао присутне акредитиране посматраче на начин како је то прописано**
- **да ли је предсједник бирачког одбора након затварања бирачког мјеста евидентирао све податке у Обрасту за бројно стање искључиво црвеном хемијском оловком**

3.6 Процедура бројања на бирачком мјесту

Након затварања бирачког мјеста посматрач треба обратити пажњу на сљедеће активности бирачког одбора:

- да ли је утврђен број неискоришћених гласачких листића и упакован у провидну већу заштитну врећу;
- да ли је утврђен број гласача који су гласали на том бирачком мјесту, ручно бројећи број потписа на изводу из Централног бирачког списка и да ли су наведени подаци евидентирани у Обрасцу за бројно стање;
- да ли је формирана велика радна површина за бројање гласачких листића из гласачке кутије;
- да ли је садржај гласачке кутије комплетно истресен на радну површину и да ли је показано да је гласачка кутија празна;
- да ли су разврстани гласачки листићи по нивоима;
- да ли се сваки гласачки листић који се броји показује посматрачима;
- да ли су гласачки листићи с нивоима који се не броје стављени у врећу и задржани на радној површини;
- да ли се гласачки листићи броје у тимовима по двоје (двоструким бројањем) по 25 снопова и да ли је тачно утврђен број гласова које су освојили политички субјекти;
- да ли су уклоњене све плаве хемијске оловке које су коришћене за гласање.

Процедура утврђивања броја освојених гласова по кандидатима која се односи само на отворене листе

За изборне нивое гдје се врши бројање гласова у систему отворене листе након утврђених резултата по политичким субјектима врши се пребројавање гласова који су појединачно освојили кандидати унутар листе, те би посматрач требао обратити пажњу на сљедеће:

- да ли се бројање у тимовима врши од по 4 члана, од чега један члан тима чита, други члан тима контролише читање, а два члана тог тима биљеже податке у помоћни образац за гласове по кандидатима;
- да ли је бирачки одбор разврстао гласачке листиће по политичким субјектима;
- да ли је бирачки одбор за сваки политички субјект разврстао гласачке листиће у три подгрупе:
- ✓ гласачких листића гдје су бирачи означили само политички субјект

- ✓ гласачких листића гдје су бирачи означили до 3 кандидата политичког субјекта
- ✓ гласачких листића гдје су бирачи означили 4 и више кандидата политичког субјекта
- да ли бирачки одбор броји по кандидатима само гласачке листиће на којима су гласачи означили до 3 кандидата;
- да ли је предсједник бирачког одбора након завршеног циклуса пребројавања, резултате бројања уписао искључиво црвеном хемијском оловком у обрасце;
- да ли је бирачки одбор након завршеног циклуса пребројавања, упаково материјал према шеми паковања у вреће и ставио печат, а резултате бројања уписао у обрасце;
- да ли је обрасце (жута копија) с резултатима бројања изложио на бирачком мјесту.

Приликом пребројавања гласачких листића црвена хемијска оловка може бити само код чланова тима који биљеже податке у помоћни образац и предсједника за евидентирање података у обрасце.

Свако бирачко мјесто посједује обрасце у које изборни посматрачи могу преписати резултате са жутих копија.

3.7 Примједбе посматрача

Приликом посматрања изборног процеса посматрач треба бити свјестан атмосфере изван и унутар бирачког мјеста, надаље уколико примијети проблеме или кршење изборне процедуре, посматрач се обраћа предсједнику бирачког одбора. Начин на који се обраћа предсједнику бирачког одбора мора бити такав да се не може тумачити као давање упутстава, наређења или као мијешање у изборни поступак.

Сваки посматрач би требао разликовати неважне грешке у примјени правила и прописа од оних кршења која могу грубо повриједити изборну процедуру и утицати на изборне резултате, стога, уколико предсједник бирачког одбора не одстрани уочени недостатак или кршења изборне процедуре, посматрач уноси своја запажања у Записник о раду бирачког одбора, Образац за извјештавање и потписује се.

Записник о раду бирачког одбора је сачињен тако да свака страница има своју копију на којој се пресликавају подаци уписани на страници.

Посматрач има право од градске/општинске изборне комисије тражити копију/препис Записника о раду с бирачког мјеста чији је рад посматрао, те ће му се исти омогућити на прикладан начин што подразумијева и фотографисање путем мобилног апарата.

Посматрач треба одмах обавијестити градску/општинску изборну комисију у сљедећим ситуацијама:

- *ако њему или другим посматрачима није дозвољен улазак на бирачко мјесто или је удаљен с бирачког мјеста,*
- *ако се ствара хаос на бирачком мјесту,*
- *ако се онемогућава уписивање примједби у Записник о раду бирачког одбора (ЗАРБО).*

3.8 Захтјеви за поновно бројање

Након што Централна изборна комисија БиХ утврди и објави изборне резултате, акредитовани посматрач може захтијевати да Централна изборна комисија БиХ поново броји гласачке листиће на бирачком мјесту на којем је био посматрач. Акредитовани посматрач може захтијевати од Централне изборне комисије БиХ да поново броји гласачке листиће за гласање у одсуству, гласачке листиће којима се гласало изван Босне и Херцеговине или непотврђене-ковертиране гласачке листиће.

Централна изборна комисија БиХ може разматрати захтјев за поновно бројање гласачких листића који је поднио акредитовани посматрач, ако су испуњени сљедећи услови:

- *да је захтјев поднесен у писаној форми и да га је потписао акредитовани посматрач;*
- *да је посматрач на бирачком мјесту у ЗАРБО уписао примједбу којом указује да бирачки одбор није радио у складу с Изборним законом;*
- *да су у захтјеву тачно наведене чињенице које оправдавају поновно бројање укључујући чланове Изборног закона који нису поштовани или су прекршени;*
- *да је у захтјеву наведен приближан број гласачких листића за које се вјерује да нису исправни;*
- *да је у захтјеву наведено како би ова повреда закона утицала на изборне резултате и*
- *да је захтјев поднесен Централној изборној комисији БиХ у року од 72 часа од дана када је Централна изборна комисија БиХ објавила утврђене изборне резултате.*

Централна изборна комисија БиХ налаже поновно бројање ако се утврди да број гласачких листића премашује број гласача који су гласали на бирачком мјесту за више од 2%.

ДИО IV.

ПРИЛОЗИ

4.1 Примјери гласачких листића

LOKALNI IZBORI 06.10.2024.

ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 06.10.2024.

GRAD / OPĆINA 000
ГРАД / ОПШТИНА

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

☐ ПАРТИЈА БОРДО 1 ☐ КАНДИДАТ А 2 ☐ КАНДИДАТ Б 3 ☐ КАНДИДАТ Ц 4 ☐ КАНДИДАТ Д 5 ☐ КАНДИДАТ Е 6 ☐ КАНДИДАТ Ф 7 ☐ КАНДИДАТ Г 8 ☐ КАНДИДАТ Х 9 ☐ КАНДИДАТ И 10 ☐ КАНДИДАТ Ј 11 ☐ КАНДИДАТ К 12 ☐ КАНДИДАТ М 13 ☐ КАНДИДАТ Н 14 ☐ КАНДИДАТ О	10 ☐ КАНДИДАТ Ј 11 ☐ КАНДИДАТ К ☐ КАНДИДАТ ПЛАВИ - NEZAVISNI KANDIDAT	8 ☐ КАНДИДАТ Н 9 ☐ КАНДИДАТ И 10 ☐ КАНДИДАТ Ј 11 ☐ КАНДИДАТ К 12 ☐ КАНДИДАТ М
☐ STRANKA ZELENA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I 10 ☐ KANDIDAT J 11 ☐ KANDIDAT K 12 ☐ KANDIDAT M 13 ☐ KANDIDAT N 14 ☐ KANDIDAT O	☐ STRANKA ŽUTA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F	☒ STRANKA CRVENA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☒ KANDIDAT B 3 ☒ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☒ KANDIDAT F 7 ☒ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I 10 ☒ KANDIDAT J 11 ☒ KANDIDAT K
☐ ПАРТИЈА ЉУБИЧАСТА 1 ☐ КАНДИДАТ А	☐ STRANKA SMEDA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I 10 ☐ KANDIDAT J 11 ☐ KANDIDAT K 12 ☐ KANDIDAT M 13 ☐ KANDIDAT N 14 ☐ KANDIDAT O	☐ STRANKA NARANDŽASTA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I
☐ КОАЛИЦИЈА CRNA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I <small>LISTA SE NASTAVLJA U SLJEDEĆEM STUPCU! LISTA SE NASTAVLJA U SLJEDEĆOJ KOLONI!</small>	☐ STRANKA SIVA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E	☐ ПАРТИЈА РОЗА 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I 10 ☐ KANDIDAT J 11 ☐ KANDIDAT K 12 ☐ KANDIDAT M 13 ☐ KANDIDAT N 14 ☐ KANDIDAT O
☐ STRANKA BIJELA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G <small>LISTA SE NASTAVLJA U SLJEDEĆEM STUPCU! LISTA SE NASTAVLJA U SLJEDEĆOJ KOLONI!</small>	KRAJ LISTE. КРАЈ ЛИСТЕ.	

Примјер важећег гласачког листића за политички субјект

☐ ПАРТИЈА БОРДО 1 ☐ КАНДИДАТ А 2 ☐ КАНДИДАТ Б 3 ☐ КАНДИДАТ Ц 4 ☐ КАНДИДАТ Д 5 ☐ КАНДИДАТ Е 6 ☐ КАНДИДАТ Ф 7 ☐ КАНДИДАТ Г 8 ☐ КАНДИДАТ Х 9 ☐ КАНДИДАТ И 10 ☐ КАНДИДАТ Ј 11 ☐ КАНДИДАТ К 12 ☐ КАНДИДАТ М 13 ☐ КАНДИДАТ Н 14 ☐ КАНДИДАТ О	10 ☐ КАНДИДАТ Ј 11 ☐ КАНДИДАТ К ☐ КАНДИДАТ ПЛАВИ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	8 ☐ КАНДИДАТ Н 9 ☐ КАНДИДАТ И 10 ☐ КАНДИДАТ Ј 11 ☐ КАНДИДАТ К 12 ☐ КАНДИДАТ М
☐ STRANKA ZELENA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I 10 ☐ KANDIDAT J 11 ☐ KANDIDAT K 12 ☐ KANDIDAT M 13 ☐ KANDIDAT N 14 ☐ KANDIDAT O	☐ STRANKA ŽUTA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F	☐ STRANKA CRVENA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I 10 ☐ KANDIDAT J 11 ☐ KANDIDAT K
☐ ПАРТИЈА ЉУБИЧАСТА 1 ☐ КАНДИДАТ А	☐ STRANKA SMEĐA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I 10 ☐ KANDIDAT J 11 ☐ KANDIDAT K 12 ☐ KANDIDAT M 13 ☐ KANDIDAT N 14 ☐ KANDIDAT O	☐ STRANKA NARANDŽASTA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I
☐ КОАЛИЦИЈА CRNA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I <small>LISTA SE NASTAVLJA U SLJEDEĆEM STUPCUJ LISTA SE NASTAVLJA U SLJEDEĆOJ KOLONIJ!</small>	☐ STRANKA SIVA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E	☐ ПАРТИЈА РОЗА 1 ☒ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☒ KANDIDAT F 7 ☒ KANDIDAT G 8 ☐ KANDIDAT H 9 ☐ KANDIDAT I 10 ☒ KANDIDAT J 11 ☐ KANDIDAT K 12 ☒ KANDIDAT M 13 ☒ KANDIDAT N 14 ☐ KANDIDAT O KRAJ LISTE. КРАЈ ЛИСТЕ.
☐ STRANKA BIJELA 1 ☐ KANDIDAT A 2 ☐ KANDIDAT B 3 ☐ KANDIDAT C 4 ☐ KANDIDAT D 5 ☐ KANDIDAT E 6 ☐ KANDIDAT F 7 ☐ KANDIDAT G <small>LISTA SE NASTAVLJA U SLJEDEĆEM STUPCUJ LISTA SE NASTAVLJA U SLJEDEĆOJ KOLONIJ!</small>		

Примјер важећег гласачког листића за политички субјект, док се гласови за кандидате сматрају неважећим

OBRAZAC ZA BROJNO STANJE (LOKALNI IZBORI FBiH)	NAZIV I ŠIFRA OPĆINE/IZBORNE JEDINICE: ILIDŽA 131A	BROJ BIRAČKOG MJESTA: 131A024	58
---	--	---	-----------

Serijski broj plastičnog pečata		Serijski broj plastičnog pečata	
PEČAT 1	PEČAT 2	PEČAT 3	PEČAT 4
BA 1 6 0 2 7 8	BA 1 6 0 2 7 9	BA 1 6 0 2 8 0	BA 1 6 0 2 8 1

DIO I: PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA					
1. Broj birača na izvodu iz Centralnog/Srednjeg Biračkog spiska/proписа (ručno unijeti)	=	GRADONAČELNIK GRADA / NAČELNIK OPĆINE	GRADSKO / OPĆINSKO VLDEĆE		
2. Broj primljenih glasačkih listića	=			0	6
				0	6
				0	5
				0	0

DIO II: TOKOM GLASANJA/TJEKOM GLASOVANJA					
3. Broj naknadno primljenih / izuzetih glasačkih listića	=	GRADONAČELNIK GRADA / NAČELNIK OPĆINE	GRADSKO / OPĆINSKO VLDEĆE		
4. Sveukupan broj primljenih gl. listića (red 2 + red 3)	=			0	6
				0	5
				0	0

DIO III: NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA					
5. Broj potpisa na Izvodu iz Centralnog/Srednjeg Biračkog spiska/proписа (ručno brojati)	=	GRADONAČELNIK GRADA / NAČELNIK OPĆINE	GRADSKO / OPĆINSKO VLDEĆE	0	3
6. Broj upropaštenih glasačkih listića (paketi 2)	=			0	0
7. Broj IZDANIH glasačkih listića (red 5 + red 6)	=			0	3
8. Broj NEISKORIŠTENIH glasačkih listića (ručno brojati)	=			0	3
9. UKUPAN BROJ ZADUŽENIH GL. LISTIĆA (red 7 + red 8)	=			0	6
10. TEST TAČNOSTI/TOČNOSTI: red 9 = red 4; ako nisu isti, upisati razliku	=			0	0

Potpisjući se ispod, izjavljujem da ovi brojevi tačno/točno odražavaju iz-
borne aktivnosti na ovom biračkom mjestu

Serijski broj plastičnog pečata	PEČAT 5
BA 1 6 0 2 8 2	

PREDSJEDNIK	IME(ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)	POTPIS	IME(ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)	POTPIS
ČLAN 1	VELJKO PETROVIĆ		ČLAN 3	LAKOVIĆ MUSTAFA
ČLAN 2	SANDA SUBOTIĆ		ČLAN 4	NEŽINA MUSTAFIĆ
	TATJANA TRIFKOVIĆ			

4.2 Обрасци

Образец за бројно стање

NAZIV I DATUM ODRŽAVANJA IZBORA

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (VEĆINSKI GLAS) / ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ РЕЗУЛТАТЕ ЗР (ВЕЋИНСКИ ГЛАС) ZR / ЗР

NAZIV OPĆINE НАЗИВ ОПШТИНЕ	ŠIFRA OPĆINE ШИФРА ОПШТИНЕ	ŠIFRA BIRAČKOG MJESTA ШИФРА БИРАЧКОГ МЈЕСТА

1) Укупан број потписа на изводу из Централног бирачког списка / Središnjeg бирачког списка (red / redak 5 из Обрасца за бројно стање)	Kandidat Кандидат	Politička stranka, koalicija ili nezavisni / neovisni kandidat Политичка странка, коалиција или независни кандидат	Broj važećih glasova Број важећих гласова			
			-	-	2	5
330	KANDIDAT A		-	-	2	5
	KANDIDAT B		-	1	2	5
	KANDIDAT C		-	1	7	0
2) Број гласачких листића у гласачкој кутији Број гласачких листића у гласачкој кутији	KANDIDAT E		-	-	-	0
330	KANDIDAT F		-	-	-	0
3) Test tačnosti / točnosti red / redak 1 = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku Тест тачности ред 1 = ред 2; ако нису исти уписати разлику	KANDIDAT G		-	-	-	0
0						
A) Nevažeći neoznačeni гласачки листићи A) Неважећи неозначени гласачки листићи						
5						
B) Nevažeći остали гласачки листићи B) Неважећи остали гласачки листићи						
5						
Укупан број неважећих гласачких листића C) (red / redak A + red / redak B) D) Укупан број неважећих гласачких листића (red A + red B)						
10						
D) Укупан број важећих гласова D) Укупан број важећих гласова						
320						
Укупан број свих гласачких листића E) (red / redak C + red / redak D) E) Укупан број свих гласачких листића (red D + red D)						
330						
F) Test tačnosti / točnosti: red / redak E = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku Ф) Тест тачности: ред E = ред 2; ако нису исти уписати разлику						
0						
Серијски број печата за заштитну врећу са гласачким листићима (BOJA VREĆE U ZAVISNOSTI OD NIVOА) Серијски број печата за заштитну врећу са гласачким листићима (BOJA VREĆE У ЗАВИСНОСТИ ОД НИВОА)						
BA 1 2 4 6 4 6						
UKUPNO (= red / redak D) УКУПНО (= ред D)						

Потписујући се изјављујем да ови бројеви тачно / тачно одражавају активност бирања / бирања на овом бирачком мјесту.

Потписујући се изјављујем да ови бројеви тачно одражавају активност бирања на овом бирачком мјесту.

	IME I PREZIME (TISKANI SLOVIMA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИСКАНИ СЛОВИМА)	POTPREZIME ПОТПРЕЗИМЕ	IME I PREZIME (TISKANI SLOVIMA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИСКАНИ СЛОВИМА)	POTPREZIME ПОТПРЕЗИМЕ
ČLAN 1 ЧЛАН 1			ČLAN 3 ЧЛАН 3	
ČLAN 2 ЧЛАН 2			ČLAN 4 ЧЛАН 4	
			ČLAN 5 ЧЛАН 5	

Примјер: Образац за збирне резултате ЗР – већински глас

ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ / ZBRONE REZULTATE ZR (ПРОПОРЦИОНАЛНА ЗАСТУПЉЕНОСТ) / ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ РЕЗУЛТАТЕ ЗР (ПРОПОРЦИОНАЛНА ЗАСТУПЉЕНОСТ)

ZR / ЗР

НАЗИВ ОРПИНЕ НАЗИВ ОПШТИНЕ	СИГНА ОРПИНЕ СИГНА ОПШТИНЕ		СИГНА БИРАЧКОГ МЈЕСТА СИГНА БИРАЧКОГ МЈЕСТА	
	131	131A024	131	131A024

ZBR ZBRROI GLASOVA ЗБИР ГЛАСОВА	
1) Укупан број пописа на изводу из Централног бирачког списка / Средишњег бирачког пописа (ред / редак 5 из Образаца за бирање стање) Укупан број пописа на изводу из Централног бирачког списка (ред 5 из Образаца за бирање стање)	320
2) Број гласачких листица у гласачкој кутiji Број гласачких листица у гласачкој кутiji	320
3) Тест тачности / тачности Ред / редак 1 = ред / редак 2. ако није исти укупан број гласачких листица у гласачкој кутiji	0
A) Неважећи неонамњени гласачки листици	4
B) Неважећи остали гласачки листици	6
C) Укупан број важећих гласачких листица (ред / редак А + ред / редак В)	10
D1) Укупан број важећих гласачких листица, које је издати кандидатима из важећих / неважећих кандидата	310
D11) Укупан број важећих гласачких листица (политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независних кандидата)	0
D2) Укупан број важећих гласачких листица (неполитичка странка)	0
D) Укупан број важећих гласачких листица (ред / редак D1 + ред / редак D2)	310
E) Укупан број свих гласачких листица (ред / редак C + ред / редак D)	320
F) Тест тачности / тачности Ред / редак E = ред / редак 2. ако није исти укупан број гласачких листица у гласачкој кутiji	0

Серијски број рачунара / број за обрачунавање гласачких листица						
Серијски број гласачког листа за важеће кандидате						
Серијски број гласачког листа за остале кандидате						
ВА	1	2	0	2	4	1
ВА	1	2	0	2	4	2
ВА	1	2	0	2	4	2

НАЗИВ ОРПИНЕ НАЗИВ ОПШТИНЕ	СИГНА ОРПИНЕ СИГНА ОПШТИНЕ	СИГНА БИРАЧКОГ МЈЕСТА СИГНА БИРАЧКОГ МЈЕСТА
ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ	131	131A024
ТАЈИЈАНА ТРЕКОВИЋ	131	131A024
MUSTAFA LAKOVIĆ	131	131A024
NEZINA MUSTAFIĆ	131	131A024

Примјер: Образац за збирне резултате ЗР – пропорционална заступљеност

ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 06.10.2024. ГОДИНЕ / ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 06.10.2024. ГОДИНЕ

ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ /ЗБОРНЕ РЕЗУЛТАТЕ ЗА (ПРОПОРЦИОНАЛНА ЗАСТУПљЕНОСТ) / ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ РЕЗУЛТАТЕ ЗА (ПРОПОРЦИОНАЛНА ЗАСТУПљЕНОСТ)		ЗР / ЗР	
НАЗИВ ОРГАНЕ НАЗИВ ОПШТИНЕ	СИГНА ОРГАНЕ ЦИФРА ОПШТИНЕ		СИГНА ВИСАКОС МЈЕСТА ЦИФРА ВИСАКОС МЈЕСТА
		131	131A024

КВ РБ	Републичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независних кандидата Политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независних кандидата	Број важећих гласова		КВ РБ	Републичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независних кандидата Политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независних кандидата	Број важећих гласова	
		-	-			-	-
1	НАДБЕГА СТРАНКА ИКАДА - НСИ	-	6	0	1		
2	ПАРТИЈА ПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОЂАЧА	-	-	5	2		
3	СТРАНКА НЕЗАВИСНИХ КРИТИЧАРА	-	1	5	3		
4	СТРАНКА ЗА НАДАДЕ И СВЕ ШТО ВОЛЕ МЛАДИ	-	-	7	0		
5	КАНДИДАТ А - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	-	-	0	5		
6	СТРАНКА ПЛАТЕЛИСТА НЕПРИМАТИЋАРА И СКУПЛАЌА САЛУЕТА	-	-	0	6		
7	СТРАНКА ЛИЋИЌИНИ РАДНИКА	-	-	6	0		
8	КОНЗЕРВАТИВНО НАУЌНА ПАРТИЈА	-	-	0	8		
9	СРЂАНСКА ДЕЈСТА СТРАНКА	-	-	0	9		
10	СПОРТИСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	-	-	0	10		
11	НИЈЕ СТЕДНО	-	-	0	11		
12	ДР - ДЕМОКРАТИСКИ РИДОЛОВЦИ	-	-	0	12		
13					13		
14					14		
15					15		
16					16		
17					17		

РЕПУБЛИЧКА ПРЕДСЈЕДНИК	НАЈ ПРВИЦИВЕ ПИСАНА СЛОУВАН ИМЕНА ПИТАНИЈА	ПОТРС ПОТРС	КВ КВ	РЕПУБЛИЧКА ПРЕДСЈЕДНИК	НАЈ ПРВИЦИВЕ ПИСАНА СЛОУВАН ИМЕНА ПИТАНИЈА	ПОТРС ПОТРС	КВ КВ
КВ КВ	КВ КВ	КВ КВ	КВ КВ	КВ КВ	КВ КВ	КВ КВ	КВ КВ
КВ КВ	ВЕЛЈКО РЕТКОВИЋ	КВ КВ	КВ КВ	КВ КВ	ТАТЈАНА ТРПКОВИЋ	КВ КВ	КВ КВ
КВ КВ	SANDA SUBOTIĆ	КВ КВ	КВ КВ	КВ КВ	MUSTAFA LAKOVIĆ	КВ КВ	КВ КВ
КВ КВ		КВ КВ	КВ КВ	КВ КВ	NEZINA MUSTAFIĆ	КВ КВ	КВ КВ

Република је одговорна да се бројеви гласова и
односних адванса не погрешно обрачунавају на основу
бројних гласова.

Значајна је информација да се бројеви гласова
односно адванса израчунавају на основу гласова
издати.

Примјер: Образац за збирне резултате ЗР – пропорционална

Pomoćni obrazac za brojanje

1

Broj kandidata	Politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata		Broj kandidata	Politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata		Broj kandidata	Politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata		Broj kandidata	Politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata		UKUPNO
	Glasovi	Zbroj		Glasovi	Zbroj		Glasovi	Zbroj		Glasovi	Zbroj	
1		11	1		10	1			1			21
2		20	2		13	2			2			33
3		10	3		7	3			3			17
4		3	4		3	4			4			6
5		0	5		1	5			5			1
6		0	6		0	6			6			0
7		22	7		13	7			7			35
8		5	8		9	8			8			14
9		8	9		9	9			9			17
10		10			10				10			10
11		11			11				11			11
12		12		+	12				12			12
13		13			13				13		=	13
14		14			14				14			14
15		15			15				15			15
16		16			16				16			16
17		17			17				17			17
18		18			18				18			18
19		19			19				19			19
20		20			20				20			20
21		21			21				21			21
22		22			22				22			22
23		23			23				23			23
24		24			24				24			24
25		25			25				25			25
26		26			26				26			26
27		27			27				27			27
28		28			28				28			28
29		29			29				29			29
30		30			30				30			30
31		31			31				31			31
32		32			32				32			32
33		33			33				33			33
34		34			34				34			34
35		35			35				35			35
36		36			36				36			36
37		37			37				37			37
38		38			38				38			38
39		39			39				39			39

↑
PRESAVITI OVDJE

ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 06.10.2024. ГОДИНЕ / ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 06.10.2024. ГОДИНЕ

ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ / ЗБРОЈНЕ РЕЗУЛТАТЕ ЗА ПРОПОРЦИОНАЛНА ЗАСТУПЉЕНОСТ / ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ РЕЗУЛТАТЕ ЗА ПРОПОРЦИОНАЛНА ЗАСТУПЉЕНОСТ

НАЗИВ ОРГАНЕ НАЗИВ ОПШТИНЕ	СИГНА ОРСИНЕ	СИГНА ВРАСКОГ МЈЕСТА
	ШИФРА ОПШТИНЕ	ШИФРА ВРАСКОГ МЈЕСТА
	131	131A024

Гласови за / Гласови за:	-	-	6	0
--------------------------	---	---	---	---

KANDIDAT A – NEZAVISNI KANDIDAT

РБ. РБ.	Кандидат Кандидат	Број важећих гласова Број важећих гласова
1	KANDIDAT A – NEZAVISNI KANDIDAT	2
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		

Гласови за / Гласови за:	-	-	-	5
--------------------------	---	---	---	---

STRANKA PRAVELISTA NODIZATCARA I SKUPNICA SALTVA

РБ. РБ.	Кандидат Кандидат	Број важећих гласова Број важећих гласова
1	KANDIDAT A	0
2	KANDIDAT B	2
3	KANDIDAT C	0
4	KANDIDAT D	0
5	KANDIDATE	0
6	KANDIDAT F	0
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		

Гласови за / Гласови за:	-	1	1	5
--------------------------	---	---	---	---

STRANKA LUCKIN RADNIKA

РБ. РБ.	Кандидат Кандидат	Број важећих гласова Број важећих гласова
1	KANDIDAT A	0
2	KANDIDAT B	9
3	KANDIDAT C	4
4	KANDIDAT D	0
5	KANDIDATE	0
6	KANDIDAT F	0
7	KANDIDAT G	0
8	KANDIDAT H	9
9	KANDIDAT I	6
10	KANDIDAT J	7
11	KANDIDAT K	0
12	KANDIDAT M	1
13	KANDIDAT N	1
14	KANDIDAT O	5
15		
16		
17		
18		
19		

Гласови за / Гласови за:	-	-	7	0
--------------------------	---	---	---	---

KONZERVATIVNO NACIONALNA PARTIJA

РБ. РБ.	Кандидат Кандидат	Број важећих гласова Број важећих гласова
1	KANDIDAT A	2
2	KANDIDAT B	1
3	KANDIDAT C	7
4	KANDIDAT D	4
5	KANDIDATE	1
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		

Priglasiti se za izborne liste mogu samo kandidati koji su u skladu sa odredbama Zakona o izborima za lokalne izbore. Kandidati koji nisu u skladu sa odredbama Zakona o izborima za lokalne izbore ne mogu biti na listama kandidata.

PREDSJEDNIK PREDSJEDNIK	NAJ VEĆE BROJ GLASOVA	PROTIS PROTIS	PREDSJEDNIK PREDSJEDNIK	PROTIS PROTIS	PREDSJEDNIK PREDSJEDNIK	PROTIS PROTIS
VELJKO PETROVIĆ	131	131	TATJANA TRJKOVIĆ	131	NEZHNA MUSTAFIĆ	131
SANDA SUBOTIĆ	131	131	MUSTAFA LAKOVIĆ	131		

Примјер: Образац за збирне резултате ЗР – пропорционална заступљеност

4.3 Захтјев за акредитовање

ЗАХТЈЕВ ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПОСМАТРАЊЕ ИЗБОРА

Општи подаци		
Назив (Политички субјект/Удружење грађана/Међународна организација)		
Тип/врста организације: (Означите одговарајући квадратички поред врсте организације)	1) Политички субјект	
	2) Удружење грађана	
	3) Међународна организација	
Контакт адреса		
Број телефона / факса, укључујући и позивни број		
Имејл		

Подаци о активностима посматрања		
Организације се пријављују за посматрање: (Означите одговарајући квадратички поред назива изборне активности коју намјеравате посматрати)	А) Рада Централне изборне комисије БиХ	
	Б) Рада изборне комисије	
	Ц) Рада центра за бирачки списак	
	Д) Рада на бирачком мјесту	
	Е) Рада Главног центра за бројање	
	Ф) Рада у дипломатско-конзуларним представништвима	

Својим потписом овлашћено лице организације потврђује да ће се организација и акредитовани посматрач, придржавати одредби Изборног закона Босне и Херцеговине и прописа утврђених од стране Централне изборне комисије Босне и Херцеговине.

Датум	Потпис овлашћеног лица организације
--------------	--

ПОДАЦИ О ПРЕДЛОЖЕНИМ ПОСМАТРАЧИМА

Подаци о организацији и мјесту посматрања	
Назив (Политичког субјекта/Удружења грађана/Међународне организације)	
Активност која се посматра: (навести назив и мјесто: ЦИК БиХ, ОИК/ГИК-Општина /Град, ГЦБ, БМ-Општина /Град, ДКП БиХ-Град)	

Лични подаци посматрача					
Р/Б	Презиме	Име	Број важеће личне исправе	Назив државе која је издала личну исправу	Јединствени матични број (за посматраче држављане БиХ)
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					

Датум	Потпис овлашћеног лица организације
--------------	--

ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ИЗЈАВА О ПОШТОВАЊУ ТАЈНОСТИ ГЛАСАЊА

акредитованог посматрача за посматрање рада: Централне изборне комисије БиХ, изборне комисије, центра за бирачки списак, бирачког мјеста, Главног центра за бројање, бирачких мјеста у ДКП БиХ и других изборних мјеста

Подаци о организацији и посматрачу	
Назив (Политички субјект/Удружење грађана/Међународна организација)	
Презиме и име посматрача	

ПРАВИЛА ПОНАШАЊА

Ја, _____, као акредитовани посматрач, овим изјављујем:

- А) да ћу бити непристрасан у складу с мојим дужностима;
- Б) да се нећу мијешати у изборни процес који укључује упис бирача у Централни бирачки списак, процедуру на дан гласања или бројања гласова и да ћу поштовати тајност гласања;
- Ц) да нећу покушати вршити било какав утицај на лице у вези с његовим избором бирачких опција или начина на који ће означити гласачки листић;
- Д) да ћу поштовати одредбе Изборног закона БиХ.

Посматрач може стављати образложене примједбе на рад органа надлежних за спровођење избора утврђених Изборним законом БиХ у писаној форми које се прилажу у записник о раду органа надлежног за спровођење избора, на основу чега политички субјект може уложити приговор надлежном органу.

Датум	Потпис посматрача
-------	-------------------

4.4 GIK/OIK kontakti

шифра	НАЗИВ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	АДРЕСА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	ТЕЛЕФОН
001	ВЕЛИКА КЛАДУША	Хамдије Поздерца бр. 3 77230 Велика Кладуша	037/770-030
002	ЦАЗИН	Трг првог предсједника Предсједништва РБиХ Алије Изетбеговића бр. 14 77220 Цазин	037/515-368
003	БИХАЋ	Босанска бр.4 77101 Бихаћ	037/229-624
004	БОСАНСКА КРУПА	Трг Авде Ђука бб 77240 Босанска Крупа	037/961-478
005	БУЖИМ	505. Витешке ББР бр. 26 77245 Бужим	037/419-516
006	КРУПА НА УНИ	Др. Милана Јелића бр. 3 79227 Доњи Дубовик	052/750-001
007	НОВИ ГРАД	Петра Кочића бр. 2 Нови Град 79220	052/751-095 052/753-505
008	КОЗАРСКА ДУБИЦА	Светосавска бр. 5 79240 Козарска Дубица	052/416-014
009	ПРИЈЕДОР	Трг ослобођења бр. 1 79102 Приједор	052/213-897
010	ГРАДИШКА	Видовданска 1А 78400 Градишка	051/810-300
011	ЛАКТАШИ	Карађорђева бр. 56 78250 Лакташи	051/334-225
012	СРБАЦ	Трг српских бораца бр. 1 78420 Србац	051/740-777 (локал 105)
013	ПРЊАВОР	Карађорђева бр. 2 78430 Прњавор	051/640-550
014	ДЕРВЕНТА	Трг ослобођења бр. 3 74400 Дервента	053/315-112

шифра	НАЗИВ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	АДРЕСА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	ТЕЛЕФОН
016	БРОД	Светог Саве бр. 17 74450 Брод	053/610-169 053/612-015
017	ОЦАК	Трг бр. 1 76290 Оцак	031/761-018 031/762- 363 031/761-693
018	ВУКОСАВЉЕ	Муса Ђазим Ђатић бр. 163 74470 Вукоставље	053/707-704 053/707-702
020	ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	Посавских бранитеља 148 76233 Домањевац	031/716-609
021	ШАМАЦ	Краља Александра И Карађорђевића бр. 4 76230 Шамац	054/490-458
022	ОРАШЈЕ	Трећа улица бр. 45 76270 Орашје	031/714-578
023	ДОЊИ ЖАБАР	Доњи Жабар 76273 Доњи Жабар	054/875-100
024	МОДРИЧА	Видовданска бр. 1 74480 Модрича	053/810-785
025	ГРАДАЧАЦ	Хусеин капетан Градашчевић бб 76250 Градачац	035/369-759
026	ПЕЛАГИЋЕВО	Трг погинулих бораца отаџбинског рата бб 76256 Пелагићево	054/810-088
029	БИЈЕЉИНА	Трг Краља Петра I Карађорђевића бр. 1 76300 Бијељина	055/233-122 055/211-930
030	БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ	Босанска бр. 110 77250 Босански Петровац	037/883-583 037/883-570
031	ПЕТРОВАЦ	Центар бр. 12 79290 Дринић	050/465-004
032	САНСКИ МОСТ	Бањалучка бр. 3 79260 Сански Мост	037/681-724

шифра	НАЗИВ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	АДРЕСА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	ТЕЛЕФОН
033	ОШТРА ЛУКА	Оштра Лука бр. 55 79263 Оштра Лука	052/337-800
034	БАЊА ЛУКА	Трг српских владара бр. 1 78000 Бања Лука	051/244-585
035	ЧЕЛИНАЦ	Првог крајишког пролетерског батаљона бр. 50 78240 Челинац	051/553-033
036	ДОБОЈ-ИСТОК	Опћина Добој Исток 74207 Клокотница	035/720-776
037	ДОБОЈ-ЈУГ	Трг 21. март бр.1 Матузићи 74203 Добој Југ	032/691-245
038	ДОБОЈ	Хиландарска бр. 1 74000 Добој	053/227-560
039	ТЕШАЊ	Трг Алије Изетбеговића бр. 1 74260 Тешањ	032/650-022 (локал 148)
040	СТАНАРИ	Станари бб 74208 Станари	053/201-815
042	МАГЛАЈ	Витешка бр. 4 74250 Маглај	032/465-839
044	ГРАЧАНИЦА	Мула Мустафе Башескије бр. 1 75320 Грачаница	035/707-022
045	ПЕТРОВО	Озренских одреда бр. 25 74317 Петрово	053/262-290
047	ЛУКАВАЦ	Трг слободе бр. 1 75300 Лукавац	035/553-253
049	СРЕБРЕНИК	Територијалне одбране 92, бб 75350 Сребреник	035/951-202
050	ТУЗЛА	ЗАВНОБИХ бр. 11 75000 Тузла	035/307-486
052	ЧЕЛИЋ	Алије Изетбеговића бр. 60-2 75246 Челић	035/668-685

шифра	НАЗИВ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	АДРЕСА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	ТЕЛЕФОН
054	ЛОПАРЕ	Цара Душана бр. 143 75240 Лопаре	055/650-193
055	ТЕОЧАК	Центар бб 75414 Теочак	035/756-073
056	УГЉЕВИК	Трг Драже Михајловића бб 763330 Угљевик	055/773-744
057	ДРВАР	Титова бр. 1 80260 Дрвар	034/820-024
058	ИСТОЧНИ ДРВАР	Потоци 17 79291 Источни Дрвар	050/465-703
059	КЉУЧ	Бранилаца бб 79280 Кључ	037/316-343
061	РИБНИК	Раде Јованића бб 79288 Рибник	050/431-022
064	МРКОЊИЋ-ГРАД	Трг Краља Петра I Карађорђевића 70260 Мркоњић-Град	050/220-924
065	ЈАЈЦЕ	Николе Шопа бб 70101 Јајце	030/658-011
066	ЈЕЗЕРО	21. новембра бб 70206 Језеро	050/291-001
067	ДОБРЕТИЋИ	Добретићи бб 77210 Добретићи	030/641/202
068	КНЕЖЕВО	Гаврила Принципа бб 78230 Кнежево	051/591-181
070	КОТОР-ВАРОШ	Цара Душана бб 78220 Котор-Варош	051/785-077
074	ТЕСЛИЋ	Карађорђева 18 74270 Теслић	053/433-680
075	ЖЕПЧЕ	Загребачка бб 72230 Жепче	032/888-248

шифра	НАЗИВ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	АДРЕСА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	ТЕЛЕФОН
077	ЗАВИДОВИЋИ	Мехмед Паше Соколовића бб 72220 Завидовићи	032/878-314
078	БАНОВИЋИ	Алије Достовића бр. 1 75290 Бановићи	035/743-444
079	ЖИВИНИЦЕ	Алије Изетбеговића бр. 28 75270 Живинице	035/773-777
080	КАЛЕСИЈА	Патриотске лиге бр. 15 75260 Калесија	035/367-710
081	ОСМАЦИ	Осмаци бр. 111 75406 Осмаци	056/337-314 056/337-603
082	САПНА	20б. Витешке бригаде бб 75411 Сапна	035/599-538
083	ЗВОРНИК	Светог Саве 124 75400 Зворник	056/232-266
084	БОСАНСКО ГРАХОВО	Војислава Иветића бр. 2 80270 Босанско Грахово	034/206-195 034/206-144
085	ГЛАМОЧ	Николе Бојиновића бб 80230 Гламоч	034/206-158
088	ШИПОВО	Трг Патријарха Српског Павла бр. 1 70270 Шипово	050/360-132
089	ДОЊИ ВАКУФ	14. септембра бр. 22 70220 Доњи Вакуф	030/509-603
091	ТРАВНИК	Мехмед Паше Кукавице бб 7270 Травник	030/511-626
093	ЗЕНИЦА	Трг БиХ бр. 6 72000 Зеница	032/447 758
094	КАКАЊ	Алије Изетбеговића бр. С2 72240 Какањ	032/553-900

шифра	НАЗИВ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	АДРЕСА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	ТЕЛЕФОН
095	ВАРЕШ	Звијезда бр. 34 71330 Вареш	032/848-105 032/848-109
096	ОЛОВО	Бранилаца града бб 71340 Олово	032/829-540
098	КЛАДАЊ	Кладањске бригаде бр. 2 75280 Кладањ	035/628-478
101	ШЕКОВИЋИ	Јосипа Ковачевића бб 75450 Шековићи	056/653-691
103	ВЛАСЕНИЦА	9. Јануара бр. 14 75440 Власеница	056/490-074
104	БРАТУНАЦ	Светог Саве бр. 260 75420 Братунац	056/410-176
105	СРЕБРЕНИЦА	Сребреничког одреда бб 75430 Сребреница	065/366-901 065/803-455 065/812-911
106	ЛИВНО	Трг бранитеља Ливна бр. 1 80101 Ливно	034/206-138 034/206-139 034/206-181
107	КУПРЕС (ФБиХ)	Вуковарска бр. 2 80320 Купрес ФБиХ	063/370-480
108	КУПРЕС (РС)	Ново Село бб 70270 Купрес	050/490-600
109	БУГОЈНО	307. Моторизоване бригаде бб (зграда Опћине Бугојно) 70230 Бугојно	030/257-771
110	ГОРЊИ ВАКУФ – УСКОПЉЕ	Врбаска бб 70240 Горњи Вакуф - Ускопље	030/494-091
111	НОВИ ТРАВНИК	Краља Твртка бб 72290 Нови Травник	030/795-600
112	ВИТЕЗ	Стјепана Радића бр. 1 72250 Витез	030/718-209

шифра	НАЗИВ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	АДРЕСА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	ТЕЛЕФОН
113	БУСОВАЧА	16 коловоз/август бб 72260 Бусовача	030/732-184
114	ФОЈНИЦА	Босанска бб 71270 Фојница	030/547-703 030/547-748
115	КИСЕЉАК	Бана Јосипа Јелачића бр. 41 71250 Кисељак	030/871-616
116	ВИСОКО	Алије Изетбеговића бр. 12/А 71300 Високо	032/732-581 032/732-500 061 416 652
117	БРЕЗА	Богумилска бр. л 71370 Бреза	032/786-029
118	ИЛИЈАШ	126. Илијашке бригаде бр. 6 71380 Илијаш	033/403-568
121	СОКОЛАЦ	Гласиначка бр. 13 71350 Соколац	057/448-712
123	ХАН-ПИЈЕСАК	Александра Карађорђевића бр. 3 71360 Хан Пијесак	057/557-012
124	ТОМИСЛАВГРАД	Мијата Томића бб 80240 Томиславград	034/356 401
125	ПРОЗОР-РАМА	Краља Томислава бб 88440 Прозор Рама	036/771-858
126	ЈАБЛАНИЦА	Пере Билића бр. 25 88420 Јабланица	036/752-717
127	КОЊИЦ	Трг државности Алије Изетбеговића до бр.1 88400 Коњиц	036/731-498
129	КРЕШЕВО	Фра Грге Мартића бр. 49 71260 Крешево	030/806-148 030/806-602
130	ХАЦИЋИ	Хаџели бр. 114 71240 Хаџићи	033/475-907 033/475-944

шифра	НАЗИВ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	АДРЕСА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	ТЕЛЕФОН
131	ИЛИЦА	Бутмирска цеста бр. 12 71210 Илица	033/763-465
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	Војводе Радомира Путника бр. 2 71213 Источна Илица	057/316-364
133	НОВИ ГРАД САРАЈЕВО	Булевар Меше Селимовића бр. 97 71160 Сарајево	033/291-284
135	ВОГОШЋА	Јошаничка бр. 80 71320 Вогошћа	033/586-403
136	ЦЕНТАР САРАЈЕВО	Мис Ирбина бр. 1 71 000 Сарајево	033/562-460
137	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	Зелених беретки бр. 4 71140 Сарајево	033/282-391
138	ИСТОЧНИ СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	Хреша бб 71144 Источни Стари Град Сарајево	057/265-114
139	НОВО САРАЈЕВО	Змаја од Босне бр. 55 71120 Сарајево	033/492-238
140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	Стефана Немање бр. 2 71123 Источно Ново Сарајево	057/343-494 057/340-836
141	ТРНОВО (ФБиХ)	Трново бб 71223 Делијаш	033/586-712
142	ТРНОВО	Трновског батаљона бр. 86 71220 Трново	057/610-237 057/610-442
143	ПАЛЕ (ФБИХ)	Химзе Сабље бр. 33 73290 Прача	038/799-030
144	ПАЛЕ	Романијска бр.15 71420 Пале	057/200-740
146	РОГАТИЦА	Српске слоге бр. 81 73220 Рогатица	058/415-406 058/415-106
147	ВИШЕГРАД	Андрићград бб 73240 Вишеград	058/232-462

шифра	НАЗИВ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	АДРЕСА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	ТЕЛЕФОН
148	ПОСУШЈЕ	Фра Грге Мартића бр. 30 8240 Посушје	039/685-701
149	ГРУДЕ	Републике Хрватске бр. 15Б 88340 Груде	039/663-018
150	ШИРОКИ БРИЈЕГ	Фра Дидака Бунтића бр. 11 88220 Широки Бријег	039/706-370
158	ИСТОЧНИ МОСТАР	Источни Мостар Зијемље бб 88280 Невесиње	059/602-224
161	НЕВЕСИЊЕ	Цара Душана бр. 44 88280 Невесиње	059/602-796
163	КАЛИНОВИК	Карађорђева бр. 19 71230 Калиновик	057/623-131
164	ГАЦКО	Немањина бр. 5 89240 Гацко	059/472-426
165	ФОЧА (ФБИХ)	Омладинска бб 73250 Устиколина	038/519-400
166	ФОЧА	Краља Петра I 73301 Фоча	058/211-409
167	ГОРАЖДЕ	Маршала Тита бр.2 73000 Горажде	038/227-637
168	НОВО ГОРАЖДЕ	Божидара Горажданина бр. 64 73110 Ново Горажде	058/430-095
169	ЧАЈНИЧЕ	Краља Петра И Ослободиоца бб 73280 Чајниче	058/315-875
170	РУДО	Ђенерала Драгољуба Драже Михајловића бр. 41 73260 Рудо	058/711-178 058-711-164
171	ЉУБУШКИ	Трг др. Фрање Туђмана 1 88320 Љубушки	039/835-532

шифра	НАЗИВ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	АДРЕСА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ	ТЕЛЕФОН
172	ЧИТЛУК	Трг жртава Домовинског рата бр. 1 88260 Читлук	036/640-545
173	ЧАПЉИНА	Трг Краља Томислава бб 88300 Чапљина	036/805-052
174	НЕУМ	Краља Томислава бр. 1 88390 Неум	036/880-214
176	СТОЛАЦ	Краља Томислава 88360 Столац	036/819-042
177	БЕРКОВИЋИ	Видуша бр. 1 (Зграда СО) 88363 Берковићи	059 860 099
179	ЉУБИЊЕ	Светосавска бр. 2 88380 Љубиње	059/630-290 065/ 032-028
180	БИЛЕЋА	Краља Александра бр. 28 89230 Билећа	059/371-589
181	РАВНО	Трг Руђера Бошковића бб 88370 Равно	036/891-471
182	ТРЕБИЊЕ	Вука Караџића бр. 6-2 89101 Требиње	059/260-441
183	УСОРА	Опћина Усора 74230 Усора	032/893-479
184	КОСТАЈНИЦА	Светосавка бр. 11 79224 Костајница	052/663-113 052/663-139
185	МИЛИЋИ	Јована Дучића бр. 2 75446 Милићи	056/745-231
199	ГРАД МОСТАР	Стјепана Радића 76 е 88000 Мостар	036/325-112
200	БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ	Др. Абдулаха Буквице бр. 1 76120 Брчко	049/218-177

4.5 Кодекс понашања за међународне посматраче

Међународно посматрање избора данас је прихваћено у цијелом свијету, а спроводе га међувладине и међународне невладине организације и удружења како би дали непристрасну и тачну процјену природе изборних процеса на добробит грађана земље у којој се одржавају избори, као и на добробит међународне заједнице. Због тога је врло битно осигурати интегритет међународног посматрања избора, а сви они који учествују у међународној мисији за посматрање избора, укључујући краткорочне и дугорочне посматраче, чланове делегација за процјену, специјализоване посматрачке тимове и вође мисија, морају се обавезати и поштовати Кодекс понашања.

Поштовати суверенитет и међународна људска права – Избори су израз суверенитета који припада људима једне земље, чије изражавање слободне воље даје основу за ауторитет и легитимитет владе. Права грађана да бирају и буду изабрани на периодичним, правим демократским изборима су међународно призната људска права и захтијевају остваривање низа основних људских права и слобода. Посматрачи на изборима морају поштовати суверенитет земље домаћина, као и људска права и основне слободе њених грађана.

Поштовати законе земље и ауторитет изборних органа – Посматрачи морају поштовати законе земље домаћина и ауторитет органа задужених за спровођење изборног процеса. Посматрачи морају поштовати било које законско упутство владиних, сигурносних и изборних органа власти земље домаћина. Посматрачи такође морају имати пристојан став према изборним званичницима и другим државним органима власти. Посматрачи морају забиљежити да ли закони, уредбе или акције државних и/или изборних званичника непотребно оптерећују или опструишу остваривање изборних права загарантованих законом, уставом или примјењивим међународним инструментима.

Поштовати интегритет Међународне мисије за посматрање избора – Посматрачи морају поштовати и заштитити интегритет међународне мисије за посматрање избора. То значи поштовање Кодекса понашања, било каквих писаних упутава (као што је дјелокруг послова, директиве и смјернице) и вербалних инструкција од руководства посматрачке мисије. Посматрачи морају: присуствовати свим састанцима, обукама и колегијима посматрачке мисије, упознати изборни закон, уредбе и друге релевантне законе по налогу посматрачке мисије, те пажљиво пратити методологију коју користи посматрачка мисија. Посматрачи такође морају извијестити водство посматрачке мисије о случају сукоба интереса који могу имати, као и о неприкладном понашању других посматрача који су дио мисије.

Стално бити строго политички непристрасан – Посматрачи морају стално бити строго политички непристрасни, укључујући и слободно вријеме у земљи домаћину. Они не смију изразити или показати предрасуде или предност у вези с националним органима власти, политичким странкама, кандидатима, референдумским питањима или у вези са спорним питањима у изборном процесу. Посматрачи такође не смију спроводити било

какву активност која би се разумно могла схватити као фаворизовање или давање политичке добити за било којег политичког такмичара у земљи домаћину, као што је ношење или показивање било каквих политичких симбола, боја, застава или прихватање врједности од политичких такмичара.

Не смију опструисати изборне процесе – Посматрачи не смију опструисати било који елемент изборног процеса, укључујући процесе прије избора, гласање, бројање и приказивање резултата те процесе након дана избора. Посматрачи могу на лицу мјеста изборним званичницима скренути пажњу на неправилности, превару или значајне проблеме, осим ако је то забрањено законом и то морају урадити на не опструктиван начин. Посматрачи могу постављати питања изборним званичницима, представницима политичких странака и другим посматрачима унутар бирачких мјеста те одговарати на питања о њиховим активностима све док посматрачи не опструирају изборни процес. Гласачи могу питати и добити одговор од посматрача, али их посматрачи не смију питати за кога или за коју странку или референдумску позицију су гласали.

Приказати прикладну идентификацију – Посматрачи морају јасно приказати идентификацију коју је обезбиједила мисија за посматрање избора, као и идентификацију коју траже национални органи власти, те је на захтјев морају показати изборним званичницима или другим заинтересованим државним органима властима.

Задржати тачност запажања и професионализам у доношењу закључака – Сва запажања посматрача морају бити тачна и разумљива, те се требају биљежити позитивни и негативни фактори, правити разлику између оних битних и небитних те идентификовати моделе који би могли имати битан утицај на интегритет изборног процеса. Одлуке посматрача морају бити засноване на највишим начелима тачности информација и непристраности анализе, правећи разлику између субјективних фактора и објективних доказа. Посматрачи морају све своје закључке засновати на чињеничним и доказивим доказима и не смију прерано доносити закључке. Посматрачи такође морају имати евиденцију о мјестима гдје су посматрали изборе, запажањима и другим релевантним информацијама како налаже међународна посматрачка мисија те такве документе морају предати мисији.

Суздржати се од давања коментара у јавност или медијима прије изјаве мисије – Посматрачи се морају суздржати од давања било каквих личних коментара о њиховим запажањима новинарима или члановима јавности прије него што посматрачка мисија да изјаву, осим ако је то другачије наложило руководство посматрачке мисије. Посматрачи могу објаснити природу посматрачке мисије, њене активности или друге послове које посматрачка мисија сматра прикладним. Они би требали медије или остала заинтересована лица упутити на оне појединце које је одредила посматрачка мисија.

Сарађивати с другим посматрачима избора – Посматрачи морају бити свјесни других мисија за посматрање избора, било да су домаће или међународне, те морају сарађивати с њима по упутству руководства посматрачке мисије.

Прикладно се понашати – Посматрачи се морају прикладно понашати и поштовати друге, укључујући изражавање осјетљивости на културу и обичаје земље домаћина, добро користити процјену у личним контактима и професионално се понашати на највишем нивоу чак и у слободно вријеме.

Кршења Кодекса понашања – У случају недоумица о кршењу Кодекса понашања Међународна мисија за посматрање избора спровест ће истрагу о томе. Ако се утврди да се догодило озбиљно кршење, посматрач може остати без посматрачке акредитације или може бити отпуштен из посматрачке мисије. Овласти за такве одлуке једино има руководство мисије за посматрање избора.

Информације о Централној изборној комисији БиХ

Адресе и контакти Централне изборне комисије БиХ

Адреса: Данијела Озме 7

71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина

Телефон:

Централа: **+387 33 251 300**

Односи с јавношћу: **+387 33 251 323**

Фах: +387 33 251 329

Имејл адресе:

info@izbori.ba (служи за све контакте, жалбе, примједбе и похвале)

kontakt@izbori.ba (служи за све контакте, жалбе, примједбе и сл.)

webmaster@izbori.ba (служи за све контакте, жалбе, примједбе техничке природе)

Интернет страница: www.izbori.ba

